

2010 OKT. 12

57982
AF332

ÁRPA

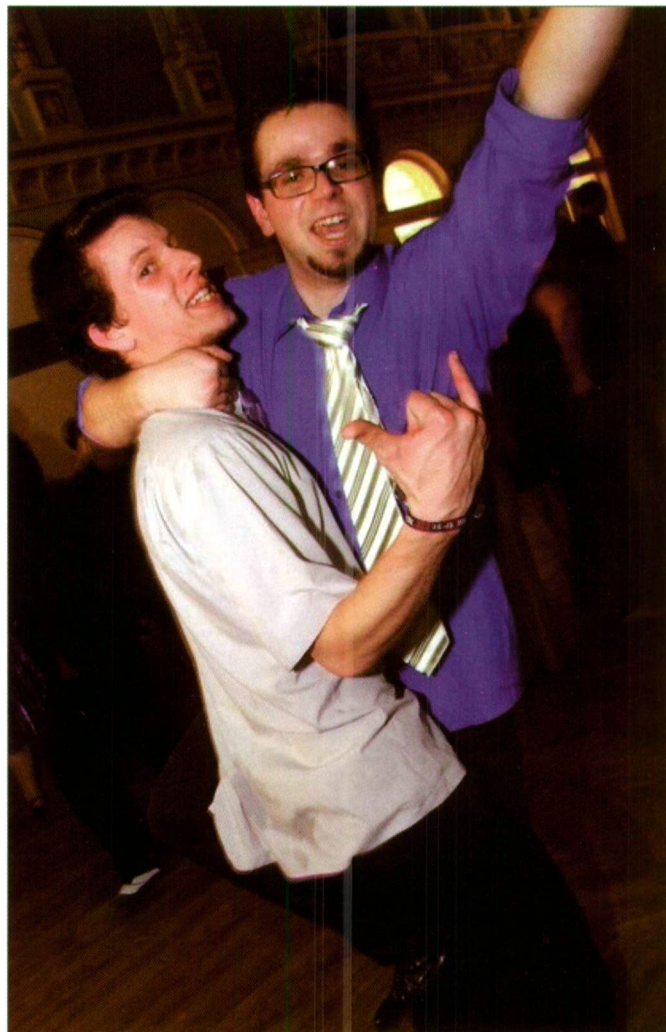
A MAGYAR BANÁN

"kar állott, most kőhalom"

**Betörés és
felújítás a BTK-n**

Bölcsészbál

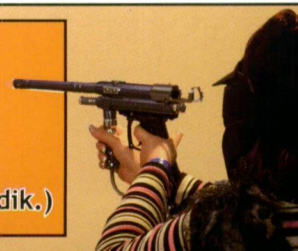
2009. február 20.

Galambszámláló 008 2007. április

Az illetékesek ezen időpont óta a galambprobléma rendezését ígérik a Bölcsészkaron.

(Számlálónkat mindaddig üzemeltetjük, amíg a galambügy meg nem oldódik.)

A Bölcső szerint

Ugye mindenki számára ismerős a kép a három majommal? Az első a szemét, a második a száját, a harmadik pedig a fülét fogja be. Ne szólj szám, nem fáj fejem! – adhatnánk címül. Azt a klasszikus emberi magatartásformát illusztrálja e kép, aminek következtében létrejöhetnek az emberiség történelmében olyan időszakok, amikor az egyént elnyomták. A „nem az én gondom, nem érdekel” hozzáállás megváltoztatja az ember viszonyát a világhoz és embertársaihoz. Ha elviszik a szomszédot az egyenruhások, akkor nem az öklét rázva próbálja megvédeni felebarátját a hétköznapi ember, hanem még nagyobb hallgatásba burkolódik. Esetleg még azt is mondja, hogy „úgy kell neki, minnek jártatta a száját! Biztos jó okuk volt letartóztatni, internálni, megkínózni, életét kioltani!” Ezek a gondolatok Sánta Ferenc Ötödik pecsét című nagyszerű művéből is ismerhetők. Természetesen – mint ahogy az említett regény szereplőivel is együttérzünk sanyarú sorsukban – nem is bírálhatunk mindenkit habzó szájjal. De azért kell felemelni a szavunkat a gyomorforgató jelenségek ellen.

Időben és térben már igen távolinak tűnik a veszprémi kézilabdások tragédiája. Az esetet igen részletesen, talán túlzott mértékben is járta körül a média. Mindenhol – akár jobb- vagy baloldali, akár liberális vagy konzervatív sajtótermékről legyen szó – hírt adtak a történetről és értékelték azt. Már mindenki tökéletesen tisztában van a probléma különböző megközelítéseivel. Mert abban – ha másban nem is – egyetértett nagyjából az egész ország, hogy probléma az van.

Józan bölcsész értékrendű lapként el kell ítélnünk az embertelen cselekedeteket, ugyanakkor el kell határolódnunk a kirekesztő magatartásformára buzdító, azaz „zsidózó, cigányozó, buzizó” emberektől, politikusoktól, médiáktól és a közélet minden ilyen szereplőjétől, és persze azoktól is, akik pillanatnyi haszonszerzés reményében időről időre előrántják a kisebbségi kártyát.

Országunk vezetőinek érdeke, hogy fenntartsák ezt az egyenlőre csak szellemi polgárháborút. A szocializmusból visszamaradt fossziliák és a rendszerváltásban sok esetben kudarcot valló erők kényelmesen sakkozgatnak az országot használva táblaként. Érdekük, hogy mi félelemben élve reménykedjünk a forint erősödésében és a gazdaságunk fejlődésében. Hallgatótársaink, közép- és felsőoktatásba járó barátaink tessék felismerni, hogy új társadalomformáló erőre van szükség! Legyünk mind „Béla kollegák”! Álljuk ki elveinkért és tűrjük a pofonokat! Hallgatás helyett szervezzük meg önmagunkat! Fiatalok vagyunk, nincs veszténivalónk. Ne tűrjük el a hamisságot, ne féljünk az igaz szó kimondásától. Indítsuk el az igazság mozgalmát!

A tartalomból

HázTáj+KözVilág

Beszámolunk a Rectori Kabinet által szervezett egyetemi média megbeszélésekről, valamint arról, hogy az utolsó féléves BA-s hallgatóknak mi mindent kell teljesíteniük a diploma megszerzéséhez. Nyomába eredtünk a kart vizsgaidőszakban fosztogatóknak. Írunk az OTDK-ról és a tanulmányi ösztöndíjakról is. Felidézzük a mindenkit megrázó kézilabdás gyilkosságot és hozzászólunk a médiatörvény módosításához.

ArtCafé

A mostani fő témakörünk a színház, ezért két írásunkat is olvashatjátok e művészeti ágról. Beszámolunk a Móra koliban látogatható pestis történeti kiállításról, valamint a szege-di jazz zene térhódításáról. Továbbá csatlakozunk a fáklyával óriás békejelet formálók mozgalmához.

BeLátó

A leglátványosabb küzdősport vagy a legagresszívebb tánc? Bemutatjuk a capoeirát és szegedi vonatkozásait.

AurOra

Főbb témáink: Radnóti Miklós névváltozásai és változatai, lapunk szerzőinek kapcsolata a Belvedere meridionale című folyóirattal, Szege és március 15-e kapcsolata.

Szubjektív

Megosztjuk élményeinket a füstös légkörű törzshelyekről és azok szükségességéről. Az oly sokat emlegetett válságot is megvizsgáljuk. Ennek kapcsán J. Nagy László Tanár Úrral beszélgetünk.

A BÖLCSŐ A RADNÓTI SZEGEDI ÖRÖKSÉGE ALAPÍTVÁNY INGYENES KIADVÁNYA

BÖLCSŐ 2009. MÁRCIUS
FŐSZERKESZTŐ: ROSTA ÁDÁM,
SZERKESZTŐ: MIKLÓS PÉTER ÉS SARNYAI TIBOR
MUNKATÁRSÁK: ACHILLES, CIRCI, HEGEDŰS GABRIELLA, KÓMÁR RÉKA, SZABÓ BRIGITTA, FERENCZ KLAUDIA, TAJTI ATTILA, ERLAUER BALÁZS, UNYATYINSZKI GYÖRGY, DEÁK ÉVA, OTTROBA ANNA, MACSIM NIMRÓD ÖRS, SZABÓ ZSUZSANNA N.
TÖRDELES: SZABÓ GÁBOR
KIADJA: A RADNÓTI ALAPÍTVÁNY
FELELŐS KIADÓ: AZ ALAPÍTVÁNY ELNÖKE
NYOMDA: CSABA-KÖNYV KFT. FELELŐS VEZETŐ: SOMOGYI ATTILA.
MEGJELENIK 4000 PÉLDÁNYBAN, INGYENES TERJESZTÉSSEL.
HOZZÁFÉRHETŐ EGYETEMI ÉPÜLETEK, KOLLÉGIUMOKBAN, KÖNYVTÁRAKBAN, ALTERNATÍV TERJESZTŐKNÉL.
LAPENGEDÉLY SZÁMA: 2.2.4/484/2003. (ALAPÍTÓ: HAAG ZALÁN)
ELŐFIZETHETŐ 100 FT/DB+POSTAKÖLTÉSEK ÁRON,
ÉRDEKLŐDNI LEHET A BOLCSOSZEGEDI@GMAIL.COM CÍMEN

Egyetemisajtó-ebéd a TIK-ben: rektori fogások

Szívélyes invitálás

Büszkeségtől dagadó mellet számolhatok be arról a rendkívüli megtiszteltetésről, mely lapunkat érte az elmúlt hónapban. Hiszen nem gyakran esik meg egy független bölcsész-médiум életében sem, hogy egyetemünk rektora elektronikus levelében, kimondottan szívélyes hangvételben invitál meg bennünket egy „szerény menzai ebéd” elfogyasztására. Természetesen nem arról van szó, hogy alma materünk első számú vezetője étkezőpartner hiányában szenvedne. A közös étkezés is – melyre egyébként az összes egyetemi sajtóorgánium képviselőit meghívták – csak a „szakmai megbeszélés” után következhetett, mint ahogy ez a meghívóból is kiderült. Nem kisebb jelentőségű témát vázoltak elénk, mint az integrált Szegedi Tudományegyetem elmúlt tíz esztendejének értékelését, illetve a következő korok fejlődési irányainak meghatározását.

Előétel

Szinte minden kari lap, de még a Rektori Kabinet hivatalos szócsöveként működő Szegedi Egyetem is képviseltette magát, sőt a korán érkezők közé tartozott Zelena András EHÖK-elnök is. Feszengve váraoztunk, mivel így együtt még sohasem üldögtünk. Majd megérkezett Szabó Gábor rektor úr Badó Attila rektorhelyettes társaságában, s meleg kézfogással bemutatkozott mindenkinek. Rövid bevezetőjében elmondta: igen indokoltan érzi, hogy a tízesztendő, integrált szegedi egyetem múltjáról és jövőjéről a hallgatókat is megkérdesse. Fontosnak tartja a véleményüket. Ennek közvetítésében pedig kiemelt szerepet szán az egyetemi sajtó minden egyes elemének, hiszen elengedhetetlen, hogy megfelelő csatornán valósuljon meg a kétirányú kommunikáció. A szóban forgó csatorna pedig a hallgatói lapok együttese lenne.

Főétel

Ekkor következett a szakmai megbeszélés érdemi része. Az egyes médiumok az ültetés sorrendjében bemutatkoztak, s elmondták, hogy milyen szerepet tudnának vállalni rektor úr elképzelésében. Mindeközben azon gondolkodtam – hiszen a Bölcső az utolsó felszólalók között volt –, hogy miért is ilyen jelentős ez a tíz év? Miért éppen most kell kikérni a hallgatóság véleményét?!

Gyorsan elhessegettem a zavaró gondolatokat, hiszen kollegáim már éppen arról beszéltek, hogy a hallgatókat egységes füzetekben vagy kiadványokban kellene tájékoztatni a különböző versenyekről, majd a kör vége felé a kommunikáció kétoldalúsága került szóba. Ennek fontosságát rektor úr

is hangsúlyozta. Felmerült az igény, hogy a könnyebb információáramlás érdekében a szerkesztőkhöz közvetlen úton jussanak el a rektori hivatalból illetve a kari vezetésektől a jelentősebb hírek.

Rektor úr végig jegyzetelt, s elmondta, hogy most csak a véleményünkre volt kíváncsi. Mivel ez nem egy problémamegoldó fórum, így válaszokat nem kell keresnünk a felmerülő kérdésekre. Elfogadja véleményünket, s a következő találkozókra is számít rá, amelyek – tervei szerint – négy-hat éves periódusokban követnék egymást. Addig is elektronikus úton bármikor elérhető lesz számunkra.

Desszert

A megbeszélés ezzel nem ért véget, hiszen felmerült az integráció folytatásának lehetősége. Mint rektor úr megerősítette, a bajai főiskola szeretne egy nagyobb intézményhez csatlakozni. Ezt a kérdést és az integráció lehetőségeit a Szenátus már vizsgálja, de döntés még nem született.

Megkérdeztük rektor urat, mi a véleménye arról a „folyosói pletykáról”, mely szerint az integráció az ő karrierjének – értsd: egy újabb rektori ciklus megkezdésének – kedvezne leginkább. Hiszen az új taggal, egy új nevű intézmény létrejöttével már nem lenne akadály a rektori időszak meghosszabbításának: „Nem elég tájékozott, Szerkesztő Úr!” – válaszolta Szabó Gábor. „A Felsőoktatási törvény módosításának eredményeképpen 2009-től egymás után harmadjára is megválaszthatnak valakit rektornak.” Igaz, ehhez már 2/3-os többséget kell szereznie az illetőnek a Szenátusban, ami – fiatalosan szólva – „húzó”. (Erről rektor úr már nem beszélt.) Arra a kérdésre, hogy tervezi-e az újraindulást, így felelt: „2010-ben lesz rektorválasztás. Nagyon messze van még, várjunk még ezzel a kérdéssel.”

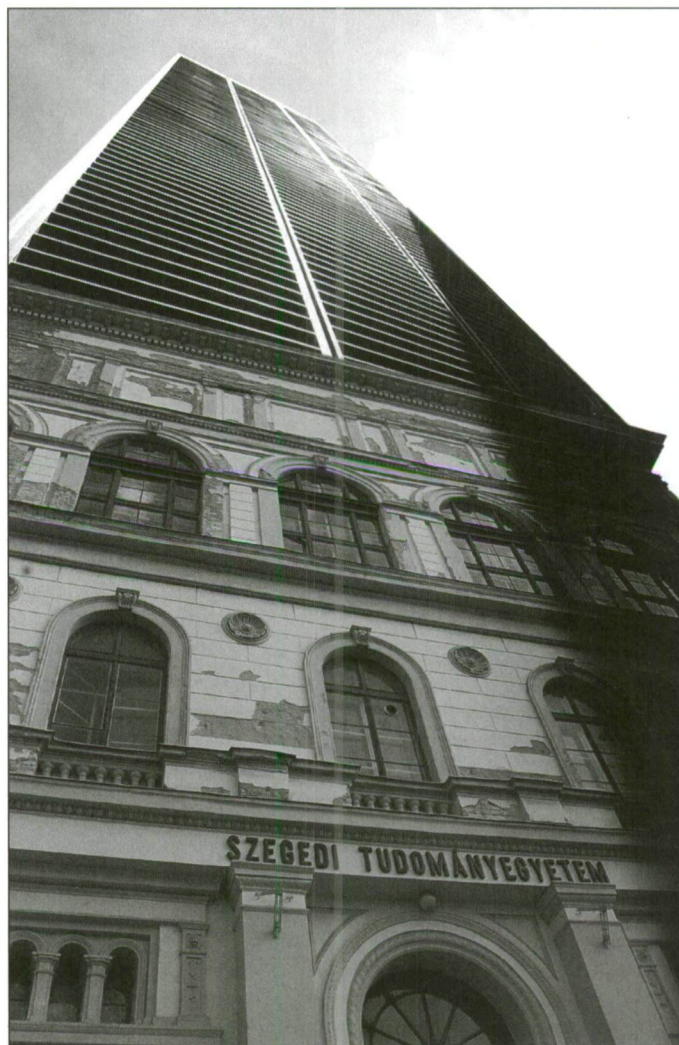
Feketeleves

A szerkesztők – meglepődve a válaszokon – felbátorodva tették fel következő kérdéseiket, így szóba került az egyetem honlapján megtekinthető hivatalos egyetemi pr-film, valamint a fegyelmeivel sújtott ex-EHÖK-elnök, Török Márk. Előbbi kapcsán a Hök-entő főszerkesztője mondott kritikát. Rektor úr nem tudott a film elkészítéséről, de állítása szerint „az biztos, hogy pénzbe nem került”. Mindenesetre megígérte, hogy utána néz elkészítése körülményeinek.

A félórás beszélgetés alatt csak két-három hallgató szólal meg. A „másik oldalról” viszont Badó Attila is, aki mint legilletékesebb a JATE Klubban folyó pezsgő hallgatói életéről beszélt, s ugyancsak ő szólalt föl a Török-ügy kapcsán is. Elpanaszolta, hogy az egyetemi sajtó nagyon egyoldalúan tárgyalta ezt a fegyelmit, „és minket nem kérdeztek meg”. Szerinte ezért is kiváló ötlet a rektori vezetéstől ez a szerkesztői találkozó, mert itt egyenesen fel lehet tenni a kérdéseinket.

Sajnos, azóta új „szakmai megbeszélésre” nem érkezett meghívás...

Rosta Ádám

A BTK tolvaj szarkája nyomában

Előző számaink egyikében már hírt adtunk arról, hogy ismeretlenek betörték néhány tanári szobába és kisebb értékeket elloptak. Nemrégiben jutott a tudomásunkra, hogy az eset nem volt egyedi, sőt már az ötödik alkalommal fosztogatták a Bölcsészkart.

Rendszeres betörések

Az értékesebb holmik eltűnése igen aggasztó lehet azok számára – legyenek tanárok vagy hallgatók –, akik hétköznapiik jelentős részét a kar épületében töltik. Például egy-egy helyiségben sokáig dolgoznak, s míg elmennek frissítőért, őrizenlül hagyják a szobát; vagy a kávézóban olvasgatnak, s míg rendelkeznek, szem elől tévesztik táskájukat, kabátjukat. Jómagam is számtalanszor hagytam az asztalon laptopomat, amíg beálltam a sorba kávéért. Ezután, úgy látszik, nem mozoghatunk ilyen szabadon.

Az utolsó betörés kárvallottja Tar Ibolya, a Klasszika-Filológia Tanszék nyugalmazott tanszékvezetője volt, akinek az irodájából mindent elvittek, többek között a számítógépét is. Egyedül a monitort hagyták ott. A tanárnő elmondta, hogy az eset a vizsgaidőszak utolsó előtti hetében, pénteken történt. Amikor észrevette a lopást, rögtön értesítette a biztonsági szolgálatot, s azonnal rendőrségi feljelentést is tett a kar. Sajnos azóta semmilyen fejlemény sincs az ügyben. Ennél az utolsó esetenél már nagyobb értékeket vittek el, de az igazi kárt a gépen levő tudományos munkák eltűnése jelenti. „Egy sereg hivatalos dolog, többek között a tavalyi konferenciánk anyaga is eltűnt” – panaszkodott Tar Ibolya.

Hogyan lehetne megelőzni a betöréseket? Erről szerettük volna megkérdezni Czombos Istvánt, a biztonságszervezési osztály vezetőjét illetve Szász Gézát, a BTK gazdasági dékánhelyettesét. Sajnos Czombos urat telefonon és elektronikus levélben sem tudtuk elérni, dékánhelyettes úr azonban minden kérdésünkre válaszolt.

A lehetséges megoldás

A főépületben nap mint nap közlekedők már megszokták az aula felújításával járó új belépési rendszert. A rengeteg kosz és kellemetlenség mellett a portások munkáját megkönnyítő biztonsági rendszer telepítésére is lehetőséget adhat az építkezés. Szász Gézát arról kérdeztük, tervezik-e kamerarendszer kialakítását, illetve van-e most lehetősége a karnak ezt kivitelezni.

„A portások munkáját az könnyítené meg legjobban, ha jól végeznék a munkájukat” – válaszolta a dékánhelyettes. Majd azonnal hozzátette: „Természetesen tervezzük biztonsági rendszer telepítését. Az első körben a régi bejárat felújításával – melynek munkálatai egyébként áprilisban fejeződnek be – helyezünk ki kamerákat. A biztonsági rendszer teljességét majd a TIK felőli szárny megnyitásával és új bejárat kialakításával fogja elnyerni. Ez a művelet lehetőséget ad nem csak a kar biztonságának növelésére, de az önök által már felvetett mozgáskorlátozott hallgatók közlekedésének javítására is.”

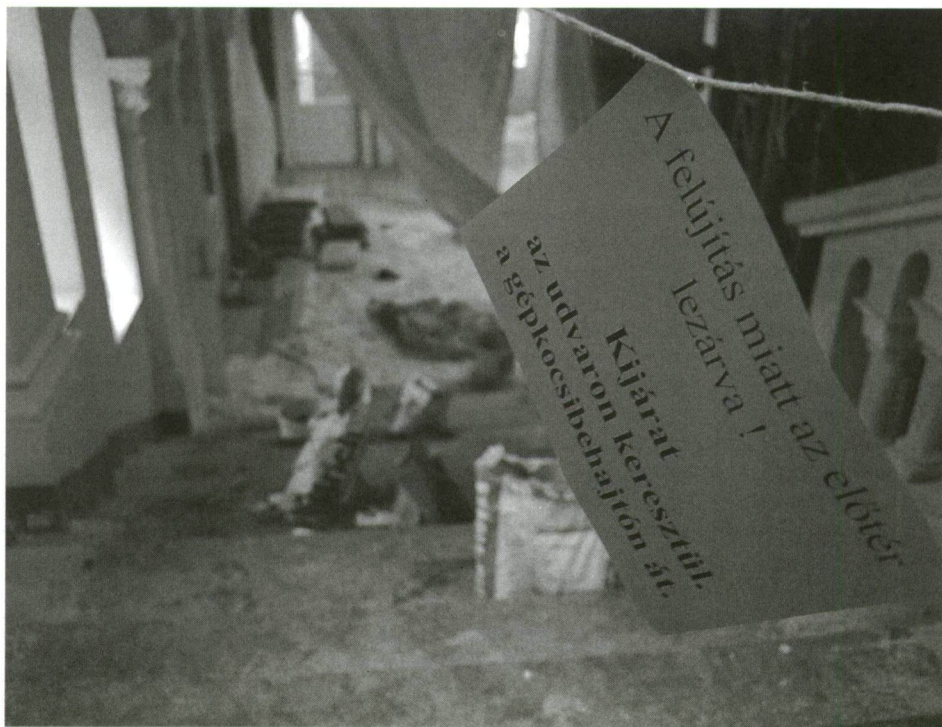
Ha már kritika érte a portásokat, az ő véleményüket is megkérdeztük. Egyikük elmondta, hogy lehetetlen – főleg a mostani helyzetben – minden egyes emberre odafigyelni. Naponta több száz hallgató és tanár jár ki és be az épületbe, többnyire csoportosan. Ráadásul nem is állíthatják meg az általuk gyanúsak vélteket, mivel nincsen hozzá joguk. Egyébként a betörések csak a vizsgaidőszakban voltak jellemzőek, azóta

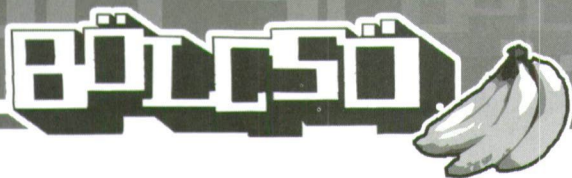

nem történt hasonló atrocitás. Sőt, akkor is csak olyan szobákat és termeket fosztottak ki vagy törtek föl, melyek egyáltalán nem voltak bezárva vagy nagyon gyenge volt a zár. „Nem csoda, ha valaki bement és el-emelt egy-két dolgot” – kommentálta az eseményeket portásunk.

Az elkövető vagy elkövetők személyére nem utal semmi, így azt sem lehet tudni, hogy milyen indíttatásból teszi(k) ezt. Pusztán időtöltésből, az izgalom kedvéért, a kleptomán hajlamok kiéléséért; netán megélhetési problémák miatt, jövedelemkiegészítés céljából. Találgatni lehet, de bizonyára nem vezet sehova. Bízunk a jövőben kialakuló biztonsági rendszer elrettentő hatásában, s abban, hogy karunk nem a vizsgaidőszakban tevékenykedő szarkák-ról lesz híres.

Rosta Ádám

Miért nem kaptam ösztöndíjat?

Ki részesülhet tanulmányi ösztöndíjban? Kell külön igényelnem? Mikor utalnak? Ilyen és ehhez hasonló kérdések minden félév elején aktuálisak. Most sincs ez másképp: cikkünkben a tanulmányi ösztöndíjjal kapcsolatos fontosabb információkat olvashatjátok. A Hallgatói Önkormányzat szabályzata szerint ösztöndíjra jogosult az adott félévre beiratkozott hallgató, akinek a BTK az anyaintézménye, és rendelkezik legalább egy lezárt tanulmányi félévvel. Költségtérítéses képzésben és egyetemi finanszírozásban részt vevő hallgatók nem jogosultak tanulmányi ösztöndíjra.

Minden félév elején a HÖK határozatban állapítja meg, hogy a hallgatók hány százaléka részesülhet ösztöndíjban – ebben a félévben 45%-unk jogosult az összegre: 2504 nappali tagozatos hallgatóból 1117 jutott pénzhez.

A tanulmányi eredmény kiszámításának alapja a korrigált kredit-index: a kapott érdemjegyet megszorozzuk a tárgyért kapott kredittel, ezeket összeadjuk és elosztjuk 30-cal – mivel ez az optimális kreditszám, amit fel kellene vennünk minden félévben. Miután ezt kiszámoltuk, a kapott összeget megszorozzuk a teljesített és felvett kredit hányadosával. Minden hallgató automatikusan jogosult az ösztöndíjra, ha eléri a szükséges átlaghatárt, tehát külön nem kell igényelni.

Mivel a tavaszi félévben lépnek be az elsőévesek is a rendszerbe, az összegek a tavaszi félévben csökkennek: több hallgatóra oszlik ugyanaz a kiosztható keret. Az átlaghatár attól függ, hogy az adott szakon, az adott félévben hogyan teljesítenek a hallgatók. Ezért lehetséges például az, hogy az egyik félévben 3,5-re már kapsz egy kisebb összeget, következő félévben viszont még a 4,1-re sem jár ösztöndíj.

Az ösztöndíjak kiszámításakor úgynevezett ösztöndíjkalapokat is figyelembe kell venni. Külön elbírálási csoportba kerülnek az osztott képzési rendszerben résztvevő – vagyis BA-s – hallgatók, természetesen alapszakok szerint, illetve más-más kalapban vannak a nem kredit rendszerű képzésben, a kredit rendszerű osztatlan képzésben és a másoddiplomás képzésben résztvevő hallgatók.

A legutolsó és egyben a legfontosabb kérdés általában az, hogy mikor utalnak? A tanulmányi ösztöndíjak kifizetése öt hónapon át történik – csúsztatott rendszerben –, az első félévi teljesítésekért márciustól a következő egyetemi év szeptemberéig kapnak ösztöndíjat a jogosultak.

Ha valamilyen problémád van az tanulmányi ösztöndíjjal – például jogosult vagy, de nem kaptál; nem egyezik az átlagod az ETR-ben megjelent adattal, stb. – kérj bátran segítséget a HÖK-irodán.

Circi

Bölcsész konferencia Szegeden

A XXIX. OTDK humán(bölcsész) konferenciáját április 16–18-a között az SZTE Bölcsészettudományi Kara rendezi meg. A konferenciára 423 dolgozat érkezett – ezzel valószínűleg az országos diákköri mozgalom eddigi legnépesebb rendezvényére kerül majd sor.

A hallgatók dolgozataikat, amelyeket 2-2 opponens véleményezett, Szegeden 38 zsűri előtt mutatják be. E zsűrikben hat akadémikus és huszonhat MTA-doktor foglal helyet.

A csaknem 140 megszerezhető díj (első, második, harmadik helyezettek) mellett számos különdíjat is megszerezhető, mindenekelőtt egyetemünk rektora, Szeged polgármestere, a Csongrád Megyei Önkormányzat elnökhelyettese, az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának elnöke ajánlott fel különdíjat –ők egyébként a konferencia védnökei is.

Küöldíjakat adományoz még több kutatóintézet, tudományos társaság és más országos közintézmény. De számos kiadó és folyóirat, valamint nagykövetség is jelezte, könyvadománnyal járul hozzá a diáktudományos seregszemle sikeréhez.

Angolóra diszlexiás hallgatóknak az egyetemen

Péntek, fél kilenc: angolóra a lektorátus 6-os termében. A táblán színes cetlik; a zölden főnevek, a narancssárgákon számok szerepelnek. Különleges oktatásnak lehetünk részesei: Pusztai Ildikó tanárnő diszlexiával küzdő egyetemistáknak tart órát. A diákok tanulási módszerei mellett cikkünkben szót ejtünk a felsőoktatási felvételiükről, a betegséghez kötődő nehézségeikről és az egyetem által kínált lehetőségeikről is.

A diszlexia nem csak olvasási rendellenességet jelent. A betűk felcserélése, a szavak és számok helytelen írása, a súlyos beszédhibák, a fejletlen ritmuserő és mozgáskoordináció, valamint az irányítvesztés is tünete lehet a betegségnek. Az Idegennyelvi Kommunikációs Intézetben lehetővé vált diszlexiások, illetve nyelvtanulási nehézségekkel rendelkező egyetemisták számára is, hogy speciális körülmények között tanulhassanak.

– Három évvel ezelőtt, még a középiskolában derült ki a probléma – meséli Laczik Réka elsőéves programtervező informatikus. Mindig is nehezen tanulta az angolt, és régebben keverte a betűket, illetve a jobb és a baloldalt. Idegen nyelvből nem is kellett érettségiznie, helyette

másik tárgyat választhatott, magyarból pedig részleges felmentést kapott: nem nézték helyesírását.

Ugyanilyen könnyítésekkel tehetta le az érettségit az angol óra másik résztvevője is, egy bölcsészkaros hallgató, aki nevének és szakjának elhallgatását kérte. Szerinte nem minden esetben igazságos, ha egy egyetemre felvételiző a diszlexiáról szóló igazolásért plusz ötven pontot kap.

– Nem mindenki rendelkezik a diszlexia összes, súlyosabb tünetével, mégis, többen kapnak róla papírt. Vannak olyanok is (persze nem mindenki), akik a betegségüket inkább kifogásként használják, ahelyett, hogy kezelnék vagy képességeiket fejlesztenék. Emlékszem rá, kiskoromban milyen olvashatatlanok voltak a betűim, gyakran előfordult, hogy át kellett írni a füzetemet. Nagyon igyekeztünk, hogy a betegségem javuljon, így tulajdonképpen ma már „diszlexia-maradványom” van csak.

A hallgatók elmondták azt is, hogy a tananyagot legkönnyebben hallás után jegyzi meg. A logikai összefüggéseket színes cetlikre vezetik le, majd a megtanultakat gyakorlatba ültetik át. Számonkérés alkalmával választhatnak, hogy írásban vagy szóban akarnak-e vizsgázni.

Nyelvet azonban nehéz lenne rendes tempóban tanulniuk, mert szükségük van a rendszeres ismétlésekre. A heti két angol óra ezt is biztosítja számukra.

– Részt vettem egy továbbképzésen, valamint az Öveges Iskola által kiadott módszertani füzetben olvastam speciális nyelvtanítási technikákról – osztja meg velem forrásait az angol tanárnő, Pusztai Ildikó. – A kurzus tavaly szeptemberben indult, ebben a félévben hárman jelentkeztek rá. ETR-en hirdettük meg mint idegen nyelvi órát, de azok a diszlexiás, diszgráfiás hallgatók, akik regisztrálva vannak az SZTE Egyetemi Életvezetési Tanácsadó Központban, e-mailben értesítést is kaptak erről a lehetőségről.

A Központban, vagyis a TIK-ben található Hallgatói Információs Pontban Nagy Katalin tanácsadótól megtudtam, adatbázisukba hűsz diszlexiában vagy diszgráfiában szenvedő egyetemista regisztrálta magát, akik közül öten a Bölcsészettudományi Karon tanulnak. Véleménye szerint azonban az egyetemen ennél többen is vannak. Nekik azért is lenne hasznos ellátogatniuk irodájukba, mert felvilágosítást kaphatnak a diszlexiásoknak járó támogatásokról, valamint a tanulmányi- és vizsgakedvezményekről. Az érdeklődő diákoknak és oktatóknak pedig tavasszal az Esélyegyenlőségi Nap keretében is alkalom nyílik arra, hogy többet megtudjanak a diszlexiáról.

Hegedűs Gabriella

Visszaszámlálás: 4 hónap a diplomáig

Utolsó féléves BA-s hallgatóként számos szaktársamhoz hasonlóan én is hiányosnak érzem a tájékoztatást, melyet a tanszékektől és a Tanulmányi Osztálytól kapnak a végzősök. Hiteles információk nincsenek – ezért egyre több pletyka kezd terjedni, rémhírek a vizsgákkal és a szakdolgozattal kapcsolatban. Sokan még abban sem biztosak, hogy a megfelelő számú kreditet teljesítették, több hallgató pedig az abszolutórium kifejezés jelentésével sincs tisztában. A BTK-n járva összegyűjtöttem a leggyakrabban felmerülő kérdéseket, és ezekkel felszerelkezve beálltam a Tanulmányi Osztály előtt kigyózó sorba abban reménykedve, hogy mikor kijövök az irodából, már minden tiszta lesz az elkövetkező hónapok feladataival kapcsolatban.

Az ügyintéző – Oláhné Jakus Zsuzsanna – türelmesen válaszolt minden kérdésre, de sajnos sok esetben csak továbbküldeni tudott az egyes tanszékekhez. Megtudtam, az utolsó félév tantárgyait illetően semmi más dolgunk nincs, csupán sikerrel befejezni a vizsgákat, majd ellenőrizni, hogy időben felvitték-e az etr-be a teljesítéseket. Az előző félévekkel ellentétben most előrehozott-rövidített vizsgaidőszak lesz (természetesen csak a végzősöknek), hogy az államvizsgára és a záró szigorlatokra maradjon idő. Ez azt jelenti, hogy a vizsgákat június 5-ig kell befejezni, és az ezt követő héten kell rögzíteni etr-ben a teljesítéseket. Ha fent vannak a teljesítések, a TO elkezd az abszolutóriumok kiadását.

Az abszolutórium annak a tanúsítványa, hogy teljesítettük a szakon előírt összes kreditet. Ezt mindenki könnyen ellenőrizheti az etr-ben. A Dinamikus tanterv helyett azonban érdemesebb a Hallgatói információk / Tantervi teljesítéseknél kezdeni a böngészést, itt ugyanis (a dinamikus tantervvel ellentétben) pontosan látható, hogy melyik kódból mennyit kell teljesíteni, és mellette vastag betűvel ki van emelve, hogy mi mennyit teljesítettünk belőle. Ne sajnáljuk rá az időt, böngésszük át alaposan, hiszen csak 100%-os tantervi teljesítésre adják ki a végbizonyítványt. A Tanulmányi Osztályon minden hallgató kaphat segítséget a tanterv átnézésében, így kiderül van-e elmaradása. *„Teljesítésvizsgálatlalt kapcsolatlos ügyek intézésében Farkas Katalin és Sas Gabriella tud segíteni, érdemes rögtön hozzájuk fordulni, ha valami gond akadt. A végbizonyítványt mindenki az etr-ben tudja megnézni, de aki szeretné az indexbe is beírni, természetesen megteheti”* – tette hozzá Oláhné Jakus Zsuzsanna.

A szakdolgozattal kapcsolatban van a legtöbb dátum, melyet észben kell tartanunk. Többen aggódtak, hogy nem volt meghirdetve kurzusként a szakdolgozat, ez nem baj, hiszen a diplomamunka kreditjeit a TO automatikusan rögzíti.

A szakdolgozattól nem hiányozhat a nyilatkozatunk, amelyben kijelentjük, hogy a dolgozat a saját munkánk. Ezek után már csak annyi a dolgunk, hogy egy bekötött és két fűzött példányt leadjunk a tanszéken, a Tanulmányi Osztályon pedig a címloldal másolatát a diplomamunka átvételét bizonyító dátummal, aláírással és tanszéki bélyegzővel ellátva április 30-án, csütörtök-

kön 15 óráig. Ez azt jelenti, hogy már harmincadika előtt egy héttel ajánlott, hogy kész legyen a dolgozat, hiszen a bekötés is sok időt vesz igénybe, és ha nem sikerül időben leadnunk a szakdolgozatot, akkor csúszással kell számolnunk. Ha ez bekövetkezik, akkor már nem kell tantárgyakat felvennünk a plusz félévben, csupán a szakdolgozat befejezésére, javíttatására kell koncentrálnunk. *„Az abszolutórium kiadásától kezdve hét éve van a hallgatónak sikeresen teljesíteni a szakdolgozat és a záróvizsga követelményeit”* – tudtam meg a Tanulmányi Osztályon.

Ha sikerült időben leadni a szakdolgozatot, akkor már csak a záróvizsga van hátra. A diploma kiadásához azonban szükséges még a nyelvvizsga teljesítésének igazolása is. A részletes nyelv-

vizsga-követelmények a TO honlapján elérhetőek, ez szakonként változik. Lényeg, hogy senki ne felejtse el leadni a bizonyítvány fénymásolatát május 15-ig. Ez mindenkinek kötelező akkor is, ha már adtunk le a tanulmányaink folyamán fénymásolatot, vagy a felvételikor küldtünk egyet. Ha nem teljesítjük a nyelvvizsga-követelményeket, akkor – bár a záróvizsgát letehetjük, de – diplomát nem kapunk kézbe. A bizonyítvány megszerzése után írásban kell benyújtani igényünket a diploma kiadásához.

Ha megvan a végbizonyítvány, időben leadtuk a szakdolgozatot és félév elején leadtuk a Záróvizsga jelentkezési lapot, akkor semmi nem választ el minket attól, hogy bizottság előtt védjük meg a diplomamunkánkat. Záróvizsga, államvizsga és szakdolgozatvédelem – a bölcsészkaron egy és ugyanaz. Ez egy szóbeli vizsga, amely során kérdéseket tesznek fel a szakdolgozattal, és annak témakörével kapcsolatban (tehát aki például magyar szakon Adyról ír, annak bármilyen modern magyar irodalomhoz kapcsolódó kérdést feltehetnek). A vizsga pontos időpontját és a beosztást május 15. után olvashatjuk a kari hirdetőtáblán és a TO honlapján, de az biztos, hogy a záróvizsgák június 15–19. között zajlanak le. A záróvizsga nem összekeverendő a záró szigorlattal, amely a minor/spec/szakirány lezárása, ennek követelményeiről, időpontjáról az adott tanszék ad felvilágosítást.

A vizsga akkor sikeres, ha egyik részjegye se elégtelen. A szakdolgozatra külön jegyet ad a konzulens és az opponens (tanszékvezető, vagy a témában jártas oktató), a vizsga egészét pedig a vizsgáztató bizottság értékeli, a három jegy átlaga adja a záróvizsga végső eredményét. A záróvizsga lefolyásáról, részéről a TO nem tudott tájékoztatást adni, javasolták, hogy mindenki a saját tanszékén járjon utána, hiszen a követelmények eltérőek lehetnek. Természetesen itt is megvan az esélye, hogy nem sikerül a vizsga, a következő (januári) időszakban lehet majd újra próbálkozni a védelemmel.

Aki azonban sikeres záróvizsgát tett, megvan a nyelvvizsgája és minden egyetem feléennálló tartozását (könyvtár, uv-csekk) rendezte, az átveheti a diplomáját.

A diplomában szereplő jegy a félévek végén szereplő hagyományos(!) átlag és a záróvizsga végső jegyének átlaga. A diplomaátadó ünnepség július 5-én (később megadott beosztás szerint) lesz a TIK Kongresszusi termében. Aki szeretne vendégeket hívni, az 1000Ft/fő áron igényelhet meghívókat a TO-n a júniusi záróvizsga időszakban.

Hosszú út vár még tehát arra, aki júliusban át szeretné venni a diplomát, és nagyon sok, nagyon apró dolgon múlik a siker. Itt már nem szabad kockáztatni, elég egy sikertelen kollokvium, vagy egy határidő elnézése, és máris csúszunk legalább egy félévet. Próbáljunk tenni ez ellen, ellenőrizzük folyamatosan az etr-t, és persze a tanulásról se feledkezzünk el. Sok sikert kívánunk minden végzős hallgatónak!

Ferencz Klaudia

Erasmus, avagy az európai „Cool Túra” mozgatórugója

A számos egyetemi szolgáltatás közül talán a legezotikusabbak közé sorolható az SZTE Erasmus kínálatsorozata. A programról, jelentkezési lehetőségekről, célokról és a diákok visszajelzéseiről Balogné Molnár Gabriellát, az SZTE Erasmus-kordinátorát kérdeztük.

Az Erasmus-program elsődleges célja közé tartozik „lehetővé tenni a hallgatók számára, hogy oktatási, nyelvi és kulturális tapasztalatokat szerezzenek egy másik európai országban”. Számos előnye közé sorolható, hogy a kreditátvitel lehetősége is fennáll adott esetben a hazai és külföldi intézmények között. A koordinátor hölgy véleménye szerint a legpopulárisabb országok manapság többek között Németország, Franciaország, Olaszország és Finnország.

A sikeres pályázók végleges, illetve módosított névsorát a tanszéki koordinátorok küldik meg hivatalosan az egyetem intézményi koordinátorának. Ezek után már nincs más hátra, mint a további intézkedések mellett ráhangolódni előzetesen egy kis házi bikaviadalra a szomszéd macskájával vagy a finn himnusz feltöltése az mp3 lejátszóra – ízlés szerint.

Hallgatói tapasztalatok

A személyes és írásos beszámolók alapján pozitívak a tapasztalatok, nemcsak tanul-

mányi szempontból – mondja Gabriella. – Nemcsak az adott országban, hanem az Erasmus-diákok nemzetközi közösségében is kapcsolatokat alakíthatnak ki, amely későbbi karrierjük szempontjából is fontos lehet. Megismerik az ország társadalmát, kultúráját, gazdaságát, ez növeli diplomájuk értéket a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacon is.

Akiket a legjobban vonzanak a hazai „ízék”

– Nagyon jó tapasztalatokkal jöttem haza, talán szebb, ha azt írom, hogy nem is akartam hazajönni – meséli Szilágyi Gergő, az SZTE-MGK hallgatója, aki Norvégiában töltött egy fél évet. – A végére nagyon megfogott a gyönyörű hely, a megszokott emberek (77 állandó lakos és 137 diák) és az a nyugalom. Fél évig egyedül lenni egy másik országban sok olyan dologgal járt, melyet itthon nem tudtam volna elérni. Eddig se voltam egy elveszett bárány de ezek után valahogy nyitottabb lettem mindenre. Hogy változtam-e, azt nem tudom, a többi-

ek szerint semmit. Minden ugyanaz, csak fél évig nem láttak.

Gabriella a hazánkban tanuló külföldiekről is beszélt lapunknak: – Egyre több hallgatót fogadunk Franciaországból, Olaszországból, de Észtországból, Törökországból, valamint a szomszédos országokból is. Évente átlagosan 100 külföldi Erasmus-hallgató érkezik az SZTE-re, részükre térítésmentesen magyar nyelvórákat és magyar kultúra kurzusokat nyújtunk a programtámogatásával.

Vajon mi a titkunk?

– Ez egyénenként változó – mondja a koordinátor –, a Szegedi Tudományegyetem nemzetközi elismertsége, az oktatás magas színvonala nagy vonzerő. A tanulmányok mellett sokan a nyelvet, a kultúrát is szeretnék jobban megismerni, de a legjobb toborzóerő a már korábban a Szegedi Tudományegyetemen tanult Erasmus-hallgatók pozitív tapasztalata és élménye, amit hazatérve megosztanak barátaikkal.

Tapasztalataink szerint sikerül mindenben a várakozásuknak megfelelni, ezt bizonyítja az is, hogy az egy szemeszterre érkező hallgatók legalább egyharmada, ha módja van rá, meghosszabbítja tanulmányait a második félévre is. A hallgatók nagyon nehezen búcsúznak el Szegedtől és az itteni barátoktól. Néha levélben is megosztják velünk „honvágyukat” és látogatóba is visszatérnek Szegedre.

Az SZTE Erasmus hivatalos honlapja: <http://www.u-szeged.hu/erasmus/>

Kómár Réka

Bölcsészek határok nélkül...

Kicsit késésben vagyunk, a dékáni beszédre azért illene odaérni. De hol is van a Tisza Szálló? Persze, a Széchenyi tér felé, de pontosan hol is? Majd ott megkeressük, csak feltűnik egy hotel. Le a kollégiumból, buszra fel, buszról le, keressük a hotelt, de sehol, mint a mesében: „hol volt, hol nem volt”. Végül megtaláljuk, a forgalom nem nagy, de jó helyen járunk, ez a Bölcsész Bál helyszíne. Be az ajtón, kabát le, a ruhátár ingyenes. A lépcső aljánál kéri a belépőt, majd tovább is engednek. Fent azért már látszik, hogy van itt valami, a folyosók tömve.

A bärpultként funkcionáló asztalok is megvannak, de még nem iszunk semmit. Egy-két táncos pár szaladgál, keresik a helyüket, nemsokára indul a hepaj. Megvan a koktélpult is, de még ez is várhat. Ráérünk még, gyerek az idő. Szomjasan keresünk mosdót, hogy ott igyunk. Sokáig tart, de legalább a vízipipa és a karikaturista is megvan: mindig azt találjuk, meg amit nem keresünk. Pókersarok, de játszani se

fogunk, meg kellene tanulni, de most nincs kedv, majd egyszer.

Megtaláltuk a mellékhelyiséget, közvetlen az asztallal szemben. Még nincs sor, majd lesz, egy hotelhez képest nem nagy szám, de a célnak megfelel. A bál nyitótáncából nem sokat látunk, de biztos szép, kezdődhet a buli. Aki vacsorajeggyel jött, már hétkor nekiláthatott a bálozásnak, vagyis az evésnek, az asztalokon egy-két helyen még ott a nyoma, de az nem is baj, hiszen így egy kókuszgolyó boldog gazdája lehetünk. A Santa Fé zenekarról az interneten nem találtunk szinte semmit, kíváncsiak is vagyunk.

Jöhet már egy koktél, finom és árban se vészes. Elkezdene zenélni, nagyon jók, egy jó pont a szervezőknek, nagyon jól választottak. Ennek ellenére a táncolásra még nem visz rá bennünket a lélek, velünk ellentétben azért már vannak páran a táncparketten. A következő utunkat már egy kis vodka társaságában tesszük meg, lepakolunk az előtérben egy kis asztalhoz. Egy srác kérdezget a bálról, valami „sajtós”, azt nem mondja,

honnán. Irány a táncparkett, közben egy kis tombola – szolárium és fitnesz bérletek, lexi-konok, borok és hasonló remek ajándékok találnak gazdára. Most már mi is beállunk a táncoló tömegbe, egy idő után mezítláb, az elején még feszélyez, de végül is hamar hozzászokunk, magas sarkúban nem lehet túl sokáig bírni. Lassan gyarapodik a mezítláb ugrálók tömege, a buli pedig egyre jobb, sok elegánsan felöltözött nő és férfi, akik mind annak örülnek, hogy a bölcsészek közé tartozhatnak.

Ezt a jelenetet már láttuk a Határok nélkül című filmben, ugyanaz az érzés kerít minket hatalmába, egy rövid időre a múltban találjuk magunkat és milyen jó is az effajta múltidézés. Igenis létezik az a bizonyos bölcsész életérzés. Akik voltak a bálon, azok egészen biztos, hogy tudják ezt, és akik nem, azoknak a következőre feltétlen el kell jönniük.

Egy tanulság még a légvégére: nézd meg, mikor indul hazafelé a buszod, nehogy fagyoskodnod kelljen estélyiben a buszmegállóba. Esetleg egyszerűbb, ha hozol váltóruhát...

Szabó Brigitta

„Nemcsak munka, lelkiismereti kérdés”

Segítség nélkül a halmozottan hátrányos helyzetű hallgatók

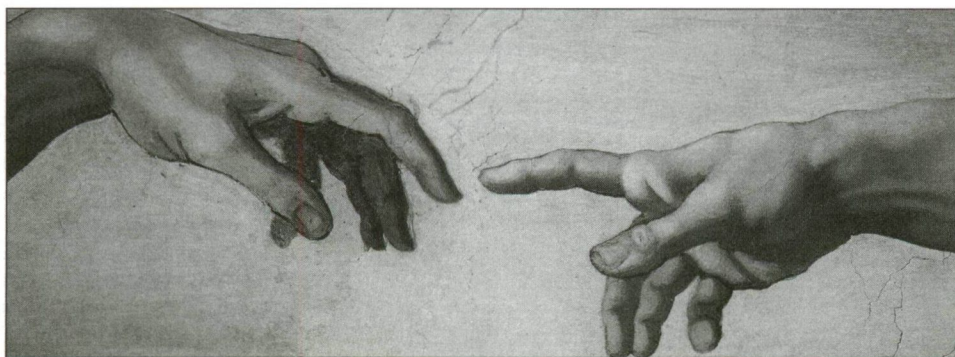
A hátrányos helyzetű hallgatók támogatása kiemelt kérdés a felsőoktatásban. Többetpontosítással segítik a felvételizőket, akik aztán fix összegű szociális támogatást igényelhetnek minden félévben. A hallgató így bekerül az áhított szakra, van is miből megélnie az egyetemi évek alatt, gyakorlati segítséget mégsem kap az egyetemi léthez. Erre nyújtott megoldást a Katapult Mentorháló. Múlt idő, mert a minisztérium ettől az évtől kezdve nem finanszírozza a programot.

A mentori program lényege a halmozottan hátrányos helyzetű hallgatók segítése a felvételi alkalmával és az első két félévben. Szemeszterkezdekor a Katapult még 800 hallgatónak segített 200 mentor foglalkoztatásával, azonban januárban a hivatalos honlapon nyílt levélben tájékoztatták a résztvevőket: az Oktatási és Kulturális Minisztérium nem finanszírozza tovább a szervezetet. A Katapultnak egyik napról a másikra vége lett, a mentorok elmaradt ösztöndíjait a mai napig nem fizették ki. „Semmilyen előzetes hír nem volt arról, hogy a program megszűnik. Mindenki – mentor és mentorált egyaránt – a honlapról értesült. Megdöbbenve olvastuk a híreket, hiszen a hátrányos helyzetű hallgatóknak semmilyen más esélyük nincs arra, hogy beilleszkedjenek az egyetemi közösségbe. Ez volt az egyetlen program, amely ebben segített nekik. Szomorú, hogy pont az ilyen jellegű szervezetekre nincs pénz, pedig ezek azok, amikre valóban szükség lenne” – meséli Szabó István, aki két hallgató mentora volt a Szegedi Tudományegyetemen. „Megmutattam nekik a fontosabb egyetemi épületeket, ahol óráik lesznek, segítettem az etr-ügyintézésben, a kurzusfelvételnél, vizsgákra jelentkezésnél, illetve félév elején a szociális támogatás, diákhitel, Bursa Hungarica igénylésekor. A cél nem az, hogy helyettük csináljunk mindent, hanem hogy felkészítsük őket az előttük álló

egyetemi életre” – foglalja össze egy mentor legfontosabb feladatait.

Gulyás Edina elsőéves bölcsészhallgató egészíti ki István szavait: „Nemcsak egyetemi ügyekkel kapcsolatban kaptunk segítséget, hanem a közös programok, beülős esték során a mentorok megosztották velünk a kurzusokkal, oktatókkal kapcsolatos tapasztalataikat.” Hévézi Andrea szintén szeptemberben lett tagja a Katapultnak. „Rengeteg segítséget kaptam a programtól. Előfordult, hogy éjjélkor hívtam fel a mentorom, aki hajnal háromig magyarázta, hogyan vegyem fel a testnevelés órákat” – meséli nevetve, majd komorabban folytatja: „Nem tudom, mi lesz, ha nem indul újra a program, biztos vagyok benne, hogy nem lesznek könnyű helyzetben a hozzám hasonló fiatalok, ha senki nem segít nekik beilleszkedni. Úgy gondolom, azoknak, akiknek nincs egyetemista vagy már diplomás ismerősük, sokkal nehezebb a dolguk, mert nem tudnak kitől segítséget kérni”. Ezek után már csak reménykedhetünk egy hasonló jellegű program indításában. Addig is a legtöbb mentor – köztük István is – a program megszűnése ellenére tovább segíti pártfogoltjait. „Én is voltam mentorált, tudom, milyen érzés, amikor tagja vagy egy nagyszerű közösségnek, és tudod, hogy van kire számítanod. Nekem ez nem csak egy munka volt, hanem lelkiismereti kérdés is.”

Ferencz Klaudia

Az epresso.hu jelenti

Jurónics Tamás Kossuth-díjas

Jurónics Tamás koreográfus, a Szegedi Nemzeti Színház művészeti igazgatója, a Szegedi Kortárs Balett művészeti vezetője március 15-én Kossuth-díjat kapott, munkája elismeréseképpen. A díjat Sólyom László, Szili Katalin és Gyurcsány Ferenc adták át a Parlamentben. Jurónics elmondása szerint megtisztelőnek érezte az elismerést, melyet már pályája közepén megkapott. 18 éve rendez és koreografál. Sikereit nem csak a hazai, de a külföldi közönség is elismeréssel fogadja.

Ajánlat:

<http://www.nemzetiszinhasz.szeged.hu/sznsz/muvesz/juronicstamas>,
<http://www.szegedikortarsbalett.hu>

Nehezebb lesz jogosítványhoz jutni

Nem kell megjáratni, most nem arról van szó, hogy emelkednek a Józsefvárosin az árak. Csupán arról, hogy a fejesek úgy látják a 17 és 20 év közöttiek okozzák a legtöbb balesetet arányaiban, így ezeket kell elsődlegesen kigyomlálni precíz közlekedési mutatóinkból.

Ugyanis Magyarországon a balesetek 10%-áért az említett korosztály a felelős. Ennek fényében megemelnék a vezetői engedélyhez jutás alsó határát. Apró ironiával azt is mondhatnánk, hogy ha továbbra is ezen az úton akarják megoldani a problémákat, akkor pár év múlva a hetven lesz az alsó korhatár. Bár, tegyük hozzá, így a balesetek száma is jelentősen visszaesik.

Az életkornövekedésen kívül még egy pszichológiai vizsgálatra is számíthatnak a jogsizni vágyók, ami amellett, hogy X számú embert ki fog szűrni, a bennmaradók pénztárcáját is tovább szipolyozza.

Azok se nyugodhatnak meg az új rendszerben, akiknek már megvan a kártyája, mert egyelőre csupán próbajogosítványt kapnak. Még azelőtt, hogy megkapnák, már el is vették a bizalmat. Amellett, hogy nem vontathatnak pótkocsit, jőfinak is kell lenniük, hiszen rendőreink bölcs tekintete őket fürkészi, és bármilyen felresiklásukért meg kell fizetniük. Méghozzá forint alapon. Hiszen mehetnek újra vizsgázni, és fizethetik a sokezeret az állambácsi zsebébe.

Így akik tehetik, azok nevezzenek be egy gyorstalpalóra, hiszen most akciós kétszázezermillió áron megszerezhetik (még a régi, megszokott rendszerben) hön áhított börtönfotós műanyagkártyájukat.

Gyász és döbbenet tölti meg Veszprém utcáit

Viszlát, Madárka!

Elképesztő, és hihetetlennek tűnő hír rázta meg az országot február 8-án. Egy kiváló sportembert, Marian Cozmát halálos késszúrás ért egy veszprémi szórakozóhelyen. A segítségére érkező két csapattársát, Zarko Sesumot és Ivan Pesicet is súlyosan megsebesítették. A támadás után egy héttel a Bölcső tudósítója Veszprémbe utazott az MKB Bajnokok Ligája mérkőzésére, ahol a spanyol Ademar Leon csapatát fogadták.

A meccs várható hangulata már az utazásra is rányomta bélyegét. A busz minden utasán érezhető volt a feszültség és a várakozás. Senki sem mutatta saját indulatait, s nem hangzott el szidalmazás az elkövetők ellen. Nem pazaroltuk energiainkat a gyilkosok emlegetésére. A tragédia, a döbbenet és a fájdalom elnyomott minden más érzést.

Enying határát nem csak a szokásos közúti táblák jelölték, hanem a kivevényelt rendőrrörök kimondottan nagy száma is. A településre érve valószínűleg mindenki megfogalmazódott egyéni és színes gondolatok, főleg, amikor megláttuk, hogy a hatalmas, túlcicomázott és ízléstelenül giccses házból – ami az egyik elkövető tulajdona – csak az előtte parkoló Audi A8-as takar ki egy darabot... Mi mégis némán töltöttük az út e rövid szakaszát. A feszült hallgatásban minden érzésünk benne volt.

Veszprémbe a meccs előtt tettünk egy rövid sétát. A tragikus esemény helyszínétől nem messze már gyülekezett a tömeg, akik a Marian Cozma tiszteletére szervezett

emlékmenethez csatlakoztak. Végigsétálva a sok ember között az arcokon a fájdalom, a szomorúság tükröződött, indulatoknak nyoma sem volt. A sok tévés és rendőrautó, a rengeteg Veszprém-sálas szurkoló és a megszámlálhatatlan mécses fölött úgy éreztük, hogy ott lebegett Marian szelleme.

A gyilkosság helyszínén Hatvani Tamással váltottam néhány szót, aki az esemény kiváltotta első reakcióiról beszélt: – Vezetés közben hallottam a hírt a Veszprémbe történtekről, miszerint az egyik helyi szórakozóhelyen három játékos súlyosan megsérült. Abban a pillanatban még nem is gondoltam, hogy ennyire tragikus dolog történt. Tavaly

volt szerencsém személyesen is találkozni Marian Cozmával. Ő csak annyit tudott rólam, hogy egy vagyok a több ezer Veszprém-szurkoló közül, mégis olyan közvetlenül viselkedett, mintha évek óta ismernék egymást. Teljes megdöbbenésemben sajnálattal vettem tudomásul, hogy soha többé nem láthatom a pályán játszani nagy kedvencemet.

Majd a következőket fűzté hozzá: – Mint tudjuk, a környező országokkal nem teljesen makulátlan a kapcsolatunk, sőt, a román-szerb-horvát viszony sem mondható túl barátságosnak. Példaértékű, hogy egy román játékos segítségére saját életét kockáztatva egy szerb és egy horvát társa sietett. Erre képes a sport! A beszélgetés csak egy-két percig tartott, mert már indult is a gyászmenet a város központjából a Veszprém Arénához, ahol egy óriáskivetítőn emlékeztek meg Cozmáról.

Itt még tudtam szót váltani a tömeg néhány tagjával. Szerencsémre belebotlottam Juhász Istvánba, aki a Veszprém törzsszurkolói közé tartozik. Így első kézből kaptam információkat a csapat játékosainak lelkiállapotáról. – Úgy gondolom, hogy a srácok 500 százalékos fognak nyújtani. Bár nehéz mérkőzés előtt állunk, mégis biztos vagyok a győzelemben. Úgy tudom, hogy Iváncsik Tamást viselték meg a legjobban az események, és ki is hagyja a mai mérkőzést.

Az 5500 férőhelyes stadion színültig megtelt, persze ez egy ilyen komoly BL-mérkőzésen természetes. A hatalmas érdeklődést az is bizonyítja, hogy minden jegy elővételben kelt el. Így az a több száz ember, aki nem tudott bejutni a mérkőzésre, a stadion előtti óriáskivetítőn tekinthette meg az összecsapást. A szurkolók ovációja rendkívüli volt. Egy ilyen meccs hangulata azt is magával rántja, aki nem rendszeres látogatója a sporteseményeknek.

A mérkőzésnek egyedi és jellegzetes légköre volt, ezt lehetetlen szavakba foglalni. Nyoma sem volt a média és a politika által kihasznált gyűlöletnek. Fantasztikus emberség és szeretet sugárzott mindenikből. A közönség csak a játékosok biztatásával foglalkozott, akik teljesítményükkel emlékeztek meg elhunyt társukról. A szurkolók pedig szívszorító román és magyar nyelvű transzparenszekkel búcsúztak.

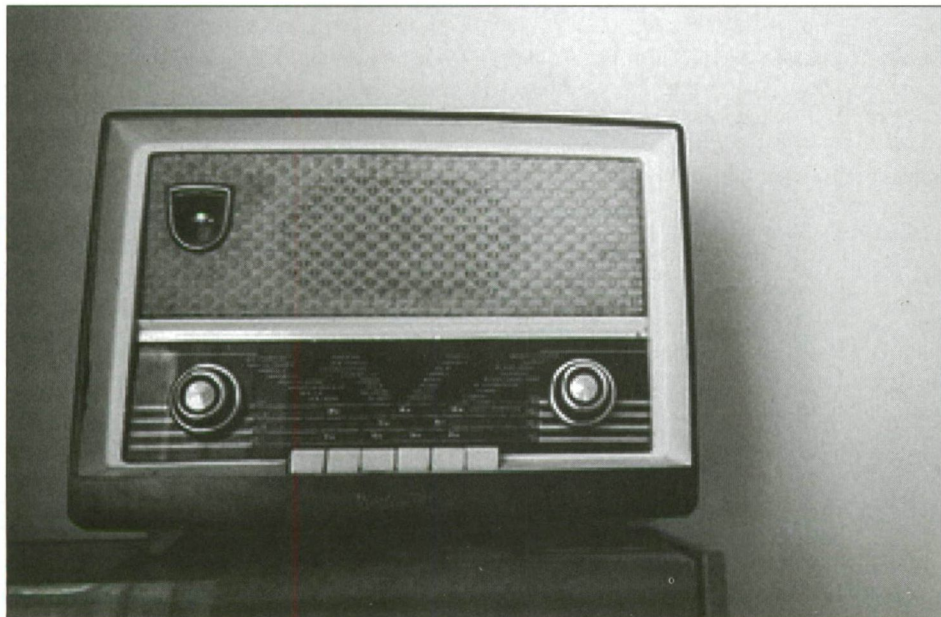
Az MKB Veszprém végül kétfólos győzelmet aratott. Ezzel megféleltek az előzetes győzelmi elvárásoknak, de ez a győzelem nem csupán a gólok számában és az általuk nyújtott teljesítmény értékében mutatkozott meg. Ez a szurkolók és játékosok összefogásának győzelme volt, az elkeseredettség, a kiábrándultság, a gyász és gyűlölet fölött. Köszönjük fiúk: „erre képes a sport”!

Tajti Attila

Több Győző?

Soha nem lehet elég fontos számunkra, hogy mi megy a televízióban. Szerkesztőségünk is magához vette tehát a legújabb médiatörvény tervezetét. Az állami televízió-, és rádióadók e szerint egy ráncfelvarráson esnek majd át, mondják. A szakma azonban már előre elkezdte írni a műhiba bejelentést, még a műtét előtt.

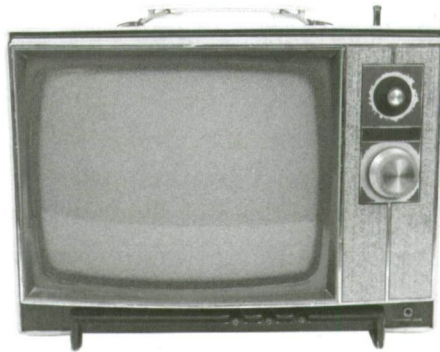
A cél - átalakítás

Nem szeretnék senkit sem untatni a szervezeti átalakításokkal, letudjuk röviden. Tavasszal kerül az Országgyűlés elé a médiatörvény legújabb tervezete. Az MTV-t, a három rádióadót, a Duna tévé és a Magyar Távirati Irodát egy intézménybe vonják össze. Cél a gazdaságosság – egy vezetővel. Megalakítják a Közzolgálati Tanácsot, melyet az országgyűlés pártjai választanak. A

testület osztja el a közfeladatokat (vagyis a műsorokat), valamint az azokra fordítandó összegeket az adók között. A tagok fizetése a mindenkori köztisztviselői alaphérek harminckétszerese(!) lenne. Létrehozzák a Közzolgálati Felügyelőbizottságot, amely a Tanács és az újonnan létrehozott közzolgálati munkáját felügyelné, itt is az országgyűlés választja a tagokat. A tagok fizetése a köztisztviselői bér 12,8-szerese. Az összevonás a szakma tiltakozását váltotta ki, hiszen így gyakorlatilag megszűnik a híverseny a közzolgálatok között, mindenki ugyanazokat a híreket kapja meg, egy időben. Nem titkolt cél az MR2 (Petőfi Rádió) helyzetének tisztázása, hogy a kortárs könnyűzene mennyire tekinthető közzolgálatnak.

Elvek

A törvény elkészítése során a legszebb elveket fogalmazták meg, melyek alapján a közzolgálati médiumoknak működniük kell a terv elfogadása esetén. Ezen elvek tiszták, de az MTV véleményezésében az olvasható, hogy aggód-nak a pártatlanság miatt, mely az egyik legfontosabb alapelv. Az új működési szabályzat lehetőséget nyújthat ugyanis műsorok tartalmának befolyásolására a finanszírozáson keresztül. Magyarul, ha nem az megy egy műsorban, ami egy Tanács tag, vagy a mögötte állók érdekeit szolgálja, egyszerűen beleszólhatnak a finanszírozásba. A Felügyelőbizottság tagjai szintén hasonló „lehetőségekkel” bírnak majd.

Reklám

Ami biztos, hogy kevesebb reklámot látunk-hallunk majd a közzolgálati adókon. Két elképzelés is van. Az egyik, hogy egyáltalán semmilyen reklám ne legyen, kivételt csak a műsorok vagy a közvetítések szponzorainak reklámjai képeznének. Például egy sportvilág bajnoksághoz tartozó reklámok közlése, melyek elengedhetetlenek a közvetítési jogokhoz. A másik elképzelés szerint óránként hat percben maximalizálnák a reklámokat, a gyerekeknek szóló műsorokat viszont nem kísérhetnék reklámok. Ebben az esetben sikerült tanulnunk a nyugati országoktól, például a BBC-nél is hasonló a reklámok korlátozása.

Monopólium

Az új közzolgálati Tanácstól függően egyeduralkodóvá válhat – valószínűleg azzá is válik – a közzolgálati műsorok szórásjogának területén. Belegondolva abba, hogy a tárgyalt szolgáltatók eddig a közzolgálat oltárán áldozták fel a nézettségi mutatóikat, nem vehető biztosra a szakma szerint az átalakítások sikeressége. A műsorok számához képest azok tartalma elég sekélyesnek volt mondható az elmúlt időszakban néhány kivételtől eltekintve. Ez a tendencia remélhetőleg nem folytatódik majd. Viszont sok kereskedelmi csatornának is vannak közzolgálati műsorai. A csatornának hírműsoraikért, valamint közzolgálati háttérműsoraikért kemény pénzeket kell majd fizetniük. Gondolhatnánk, hogy ez jó, hiszen van pénz rendesen egy ilyen csatornánál, de elfelejtjük, hogy a gazdaságosság elvén egyszerűen megszűnhetnek ezek a műsorok, hiszen így is fizetnek közzolgálati járulékot, nemhogy majd még külön a saját műsoraikért még külön fizessenek. Vagyis más, nem feltétlen kultúr-, vagy közért értékeket közvetítő műsorok kerülhetnek a szűkülő palettára, nem kizárt, hogy újabb Győzike-klónok kerülnek a képernyőre. Talán a legveszélyeztetettebb helyzetben a Hír TV, az ATV és az RTL Klub van. Az RTL-nél például megszűnhet az Országgház, az Akták és műsortársaik. A szakma által felsorolt érvek okán megérné még egyszer átgondolni a tervezetet.

Gyu

KÉRSZ MONDJUK EGY RÁDIÓMŰSORT?

Fiatalként jelentkezését várjuk a Szegedi Egyetemi Rádió (SZER) stábjába! Ha szeretnéd hallatni a hangodat 10-12 műsor keretében (egészen a vizsgaidőszakig) egy szabad net-es rádióban, akkor csak jelentkezned kell...

Küldd az önéletrajzodat és a 12 műsorra vonatkozó vázlatos tervedet a szer@radioe.hu címre.

Lehetőség csatolj egy 2 perces bemutatkozó hanganyagot mp3 formátumban.

A „műsor” tartalmazhat utalásokat a műsor arculatára, tartalmára, témájára vonatkozóan. Az egyes műsorvezetőket 2-3 fő tartó társadékos is megkövethetjük, de az egyéni jelentkezést is szívesen fogadjuk.

Mit látnánk szívesen 12 műsoron keresztül?
Interjúkat, kritikákat, előadásokat, vagy szórásokat és könyveket.
 (Régizenei állatvilágok) • Vagy akár 12 alkalomnyi verselőversenyt.
 De minden másra is fogadjuk! Kíváncsi a kíváncsiakra!

LEGYÉL TE IS SZER-ÉS!

SZEGEDI EGYETEMI RÁDIÓ
SZER
WWW.SZER.RADIOE.HU

Fáklyákkal küzdeni

„A történelem zabigyerkei vagyunk. Nincs se célunk, se helyünk.” (Harcosok klubja) Vagy csak belekényelmesedtünk hétköznapi jólétünkbe. Elvagyunk a Játéban, bejárunk az órákra, reméljük, hogy egyszer talán majd lesz belőlünk valami, és ennyi elég is. Miért lenne elég? Mindig van mit tenni azért, hogy jobb világban éljünk. Megmutatni egy békejelet például.

Az iraki háború kitörésének évfordulóján, 2004-ben 750 fáklyás ember formált békejelet Budapesten, a Hősök terén. A megmozdulás híre bejárta a világot, azóta nemzetközi eseménnyé vált az élőfáklyás demonstráció. A világ nagyvárosaiban évről évre emberek ezrei gyűlnek össze, hogy felhívják a figyelmet: van még mit tennünk.

A szegedi eseményt Kecskeméty Borbála, Szukics Nóra és Strausz Zoltán szervezi. – A humanista mozgalom értékeit szeretnénk eljuttatni mindenkihez: a központi érték az ember. A békét, az erőszakmentességet és egymás elfogadását hirdetjük – fogalmazták meg a szervezők a békejel alapvető célját.

Demonstráció vagy fesztivál?

Idén március 23-án a Dóm téren gyűlnek össze a Szegeden tartózkodó, békére és erőszakmentességre vágyó emberek. A társaság nyitott, bárki csatlakozhat politikai nézetektől, vallástól, bőrszíntől, születési rendellenességtől függetlenül.

Délután már dobosok fogják ütni a talpalávalót, sötétedéstől pedig tűzzsonglőrök szórakoztatják az összegyűlteket, majd 7 órakor fáklyagyújtás és békeceremónia következik. Az estét koncertek zárják, ahol a résztvevők megmutathatják mennyire békésen is tudnak bulizni. A szervezőknek természetesen nincs könnyű dolguk: minimális költségvetéssel, minél több támogató

szervezet megkeresésével próbálják összekölni az anyagi forrásokat a hangosításra és a reklámozásra, így aki fáklyásként része szeretne lenni a békejelnek, az egy 400 forintos fáklyajeggyel juthat tüzelő szerszámhoz, de otthonról hozott gyertyával is csatlakozhat bárki (persze csak akkor, ha megfelelő helyre áll, nehogy behajtani tilos tábla legyen békejelből).

– Egy közösségi élmény lesz – ígéri a szervezők. – Szeretnénk, ha mindenkinek azt sugallná: nem vagy egyedül. Függetlenül attól, hogy ezek a megmozdulások demonstrációk, a korábbi békejelekre a fesztiválhangulat volt jellemző.

A szervezők szeretnék, ha a békejel összehozná azokat az embereket, akik hisznek a humanista eszmékben, és kialakulna egy olyan fórum, ahol lehet beszélgetni, ötletelni, tanácsokat adni az erőszakmentes és toleráns élet megvalósításához, és ezeket eljuttatni minél több emberhez.

Tennivaló akad bőven

Még mindig túl sok ember van, aki embertársát pusztán bőrszíne vagy vallása miatt elítéli, és ha tettelegesséig nem is fajul egy-egy konfliktus, a verbális bántalmazás, a megalázás éppolyan kártékony, mint ha valakinek beverjük az orrát. Az áldozatban is gyűlölet ébred, gyermekeit ennek tükrében neveli fel, és mélyül a szakadék etnikumok, embercsoportok között.

– Ha végiggondoljuk – magyarázzák tovább a szervezők, – hogy Magyarországon milyen problémák vannak a kisebbségekhez való hozzáállással, a demokratikus társadalommal, rájövünk, hogy nagyon is aktuálisak és lokálisak az univerzális kérdések. Mindenkinek a saját területén kell cselekednie. Ez nem egy felülről kezdeményezett mozgalom, nem politikai propaganda, hanem egy alulról szerveződő megmozdulás, amely kisközösségekből indult. Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan! Ezért fontos, hogy ez az egész ne legyen Budapest-központú, centralizált, hanem minél több helyről begyűjtsük azokat az embereket, akikkel beszélgethetünk.

Persze amíg nem unjuk a smúzolást a Játéban, amíg kielégít a mindennapi robot, és amíg le se bagózzuk, hogy miért vertek meg egyetemista fiatalokat „békésen álldogáló” kopasz emberek, addig nem indít el bennünk semmit az, hogy kiállunk a Dóm terere egy fáklyával.

Személyes élmény

Az első békejelre zsonglőr cimboráim társaságában, elsősorban a játék miatt mentem. Nyirkos, hűvös idő volt, de a hangulaton ez semmit sem rontott. Egész délután a Hősök terén voltunk, szólt a zene, játszottunk és beszélgettünk a többi nyitott, barátságos ismeretlennel. Sötétedéskor mozgolódás kezdődött, a szektorfelelősök összegyűjtötték az ő területükhöz tartozó embereket, mindenki elfoglalta a helyét, és meggyújtak a fáklyák. A beszéd, ami elhangzott, kicsit túl aktualizált és szélsőséges volt számomra, de ahogy álltam kezemben a fáklyával, mellettem a barátaim, mellettük még egy-két ezer ember, akik a barátaim lehetnének, azt éreztem, hogy része vagyok valami nagynak, hogy van helyem. Tudtam, hogy közösen tettünk valamit, megmutattuk, hogy itt vagyunk mi is, akiknek a véleménye fönna a politikuskok érdekorientált szűróin. Büszke voltam, hogy része lehettem ennek, és remélem, hogy büszke leszek, hogy része lehetek a szegedi megmozdulásnak is, mert nem vagyunk zabigyerkek, igenis van célunk, és nem elégít ki bennünket a szürke mókuserék.

Kontakt és békejel

Idén a békéért és az erőszakmentességért induló világ körüli menet vezető eseményének tekinthetőek a világszerte felgyűlő békejelek. A menet Gandhi születésnapján indul, és halad városról városra a föld körül, bizonyítva, hogy a sokak szerint utópisztikus álmvilágban egyre többen hisznek. A szegedi békejelen a szervezők mindenkit szívesen látnak politikai nézettől függetlenül (2007-ben például Tomcat is ott volt a pesti békejelen...). Aki fáklyásként szeretne részt venni a megmozduláson, tudakozódjon és vegye fel a kapcsolatot a <http://szegedibeke.blogspot.hu>, illetve a <http://ifjhumanistak.hu/vidék/szeged/> oldalakon, aki pedig csak egy estét szeretne jó hangulatban, jó emberek között eltölteni, a biztonság kedvéért azért hozzon egy gyertyát.

Erlauer Balázs

Pestistörténelem a Mórában

A fekete halál hatalma

A pestis kifejezés az ó- és a középkorban gyűjtőfogalomnak számított: így nevezték minden járványos, sok halálos áldozatot követelő betegséget. Ma már csak egy bizonyos körképet értünk rajta, melyet több névvel is illethetünk még ezen kívül, mint például dögvész, mirigyvész vagy fekete halál. Ez utóbbi tünetei jellegzetessége alapján kapta. A XIV. században világjárványként tomboló betegség ma már csak Ázsiában, főként Indiában, és Afrika egyes területein fordul elő. A Móra Ferenc Múzeum vállalkozott arra a feladatra, hogy a budapesti Semmelweis Egyetem Orvostörténeti Múzeumának vendégiállításával bemutassa ezt a kórt, és képet adjon a történetéről, tüneteiről, a jelenség korabeli ábrázolásmódjairól.

A járvány kezdetét az úgynevezett mongol hullaesővel hozzák kapcsolatba, eszerint a kór a mongóliai Góbi-sivatagban tört ki először az 1320-as években, majd kereskedők közvetítésével jutott el az itáliai kalmárvárosokba. A pestis Európába való belépéséhez a legtöbb forrás az 1347-es évszámot rendeli. Ebben az évben ugyanis a történet szerint egy szicíliai kikötővárosba, Messinába Kaffa városából (ma: Feodoszija) menekülő tizenkét genovai bárka hozta a kórt. Kaffa városát ugyanis a tatár kán ostromolta. Az ostromlók közül is betegedtek meg, a kán ezt mint biológiai fegyvert használta a város védői ellen. A még egészséges katonák azt a parancsot kapták vezérüktől, hogy meghalt társaikat ne temessék vagy égessék el, hanem dobják át a városfalra a védők közé. Persze így a városlakók között is elterjedt a betegség, akik pedig menekülésük közben sikeresen terjesztették. A genovaiak szárazföldre lépése után pedig nem volt megállás, a földi és tengeri útvonalakon egyaránt szabad utat kapott a fekete halál.

Nemcsak a menekülők kellett a fertőzés terjedéséhez, igazából az úgynevezett „közvetítő közegek” jelenlétére is szükség volt. A hajókkal számos fertőzött patkány érkezett Európába, melyek bolháik révén terjesztették az emberre a betegséget, majd, ha az embernek a tüdejét vette célba a bolha által felvett kórokozó, akkor köpetével ő maga is át tudta adni embertársainak.

A tünetek

A fertőzést okozó baktérium szervezetén belül a nyirokutakba fészkel be magát és a nyirokcsomók megduzzadását okozza, főként a lágyéktájon és a nyakon. Innen ered a bubópestis elnevezés. További tünetei a magas láz, hidegrázás, általános rosszullét, fejfájás, izomfájdalom, görcsök. Ezen kívül két másik formája van: a tüdőpestis és a szeptikémiás forma.

A tüdőpestis jellegzetessége, hogy a baktérium a légzőszervet részesíti előnyben és a beteg fő tünete a rohamokban jelentkező, habos, véres köpet, amelyet a külvilágba ürít és ezáltal terjeszti a kórt. A ha-

lál oka itt elsősorban a légzési elégtelenség, amely keringési elégtelenséggel párosul. A szeptikémiás szepszis azt jelenti, hogy a kórokozó a véráramban van, ez azért veszélyesebb, mert a bárhová eljuthat a szervezeten belül és így több szerv együttes elégtelenségét eredményezi, amely rövidebb időn belül vezet halálhoz, mint az előző esetek.

Kórmagyarázatok

Sokáig homály fedte a tényt, hogy mi is okozza a betegséget. Sok hiedelem fogant a járvány körül. Az egyház egyik felvetése szerint isteni büntetés volt, mások a zsidó népnek tulajdonították a kór fellépését. Ez utóbbi nézet kialakulása zsidóüldözéseket eredményezett, ennek több ezer zsidó esett áldozatul. Mivel korábbi időkben az orvostudomány birtokában nem volt annyi ismeret, mint ma, és az emberek szívesen támaszkodtak

„Ebben a tökéletes magányban senki sem várhatott a szomszédjától segítséget. Magára maradt mindenki az aggodalmával. Tudták jól, hogy senki sem bízhat a szomszédjában, mert észre sem veszed és máris elkaptad tőle a pestist.”

(A. Camus: A pestis)

vallásra és a misztikus világra, természetesen a pestisnek is találtak védőszenteket, kikhez fohászkodhattak, így különböző járványúzó rituálékhoz folyamodtak annak érdekében, hogy önmagukat és családjukat megvédjék a biztos haláltól. Megoldást, illetve megfelelő kezelést ugyanis akkoriban nem találtak rá a korabeli orvosok.

Voltak azért próbálkozások: egyesek diétát javasoltak, mások a levegő szennyező anyagait tették felelőssé, ezért úgy gondolták, hogy illatos fákba rakott tűzzel lehet védekezni a betegség ellen. Kézelné nem sikerült, de néhány megelőzési módszer azért eredményre jutott.

Milánóban bedeszkáztak minden olyan házat, ahol pestises beteg előfordult, még akkor is, ha egészségesek is voltak az ott élők családban. Így a lakosság fertőzöttségét 15 százalékra sikerült visszaszorítani. Angliában találták ki a karantént, amely ma is használatos kifejezés. Ez azt jelentette, hogy a fertőzött személyt 40 napig elzárták családjával együtt, és örök gondoskodtak arról, hogy el ne meneküljenek.

A kórokozót, a Yersinia Pestis nevű baktériumot 1894-ben sikerült azonosítani Alexandre Yersinnek, egy svájci származású kutatónak hongkongi kiküldetése során, mikor is a helyi

járvány során megfertőződött patkányokból izolálta a felelős baktériumot. A betegség pontos okának felderítése után lehetőség nyílt a megfelelő kezelésre, az antibiotikus terápiára.

Mit mutat még be a kiállítás?

Számos érdekességet, például reprodukciókat arról, hogyan ihlette meg a korabeli festőművészeket ez a jelenség, demonstrációs eszközöket, melyeken láthatóak a pestis tünetei például a bőr alatti elfeketedés (fekete halál) egy lábon, írásos forrásokat arról, hogyan készítettek röpiratokat orvosok arról, hogyan lehet védekezni a pestis ellen és hogy mit kell tenni egy pestises beteggel. Ez utóbbinak nem lebecsülendő jelentősége, hogy az addigi kizárólagos orvosi nyelvről, a latinról áttértek a nemzeti nyelvre és laikusok számára is érthető orvosi szövegek láttak napvilágot.

Számos festmény és szobor mutatja be a pestises betegek védőszentjeit, többek között Szent Rókuszt és Szent Sebestyént. Demonstrálnak egy népi hiedelmet, miszerint a kór ellen a konyhában a lábainál fogva felaggatott békákkal is lehet védekezni, illetve megjelenik a klasszikus 'pestisdoktor' bábuja, aki köpenyt és csőrös maszkot viselt, mely gyógynövényekkel volt tele. Megtudhatunk néhány információt a járvány szegedi vonatkozásáról is, például hogy a mai, a Tisza-parton található gyermekklinika volt az az elkülönített kórházi intézmény, ahol a pestises betegeket kezelték, vagy azt, hogyan is ünnepelték meg a pestis kiűzését harminc ágyú elsütésével a rókuszi templom előtt. Egy kisfilm segítségével pedig megtudhatjuk, hogy Magyarországra Nagy Lajos katonái hozták be a betegséget és bár Nagy Lajos maga is megbetegedett, csodával határos módon meggyógyult, míg felesége sajnos a kór áldozatául esett. Nem volt ilyen szerencséje azonban Hunyadi Jánosnak és Mikés Kelemennek sem. Nemcsak a képzőművészet, hanem az irodalom is szolgál forrással a pestis történetéből, már Boccaccio Decamerónjában említett tesz róla.

Akinek pedig annyira sikerült felkelteni az érdeklődését, hogy nem elégszik meg a kiállításon látottakkal és hallottakkal, elolvashatja Albert Camus francia író és filozófus 1947-ben megjelent könyvét, amelyben egy a pestis ellen küzdő orvos naplóján keresztül ír le egy fiktív pestisjárványt, a betegség jellegzetességeivel, illetve azzal, hogyan döbbsenti rá az embereket a halálos kór az élet értékére és kiszámíthatatlanságára.

Deák Éva

Források:

National Geographic Magyarország
2008. dec. 12.
www.vital.hu 2006.09.06.
HáziPatika.com
Múlt-Kor Történelmi Portál
A halottak titkai: A pestis túlélői
2005. március 30.
Wikipédia
Pallas Nagy Lexikona
DOKSI.HU

Jurónics Tamás imázsról, színházról, nézőközönségről

„Stabilan adom önmagamat”

Második alkalommal biztosított lehetőséget a Szegedi Nemzeti Színház fiataloknak egy főpróba ingyenes megtekintésére. Lapunk ennek kapcsán beszélgett a színház művészeti vezetőjével, a főpróbás darabok rendezőjével, Jurónics Tamással.

– Azon ismert emberek közé tartozol, akiknek neve hallatán az arcuk is rögtön beugrik. Jobbára csak tükörsima fejjel látunk, így – legalább is számunkra – nehézséget okozna meghatározni, hogy valóban kopaszodsz-e.

– Én ilyen vagyok, a kopaszág nem választás eredménye. Huszonegy évesen kezdett erősen hullani a hajam, és akkor levágtam. Viszont egyből kiderült, hogy a borotválás annyira jól sikerült, hogy ebből később egy imázs bontakozott ki. Szerencsémre olyan fejformám van, hogy ez az extrém stílus elfogadható.

– A Diákszem program keretein belül március 5-én találkoztunk veled A csodálatos mandarin és A kékszakállú herceg vára című előadások főpróbáján. Már második alkalommal csábította színházba a fiatalokat ez a kezdeményezés. A te ötleted a program?

– A PR-eseink ötlete volt. Cél az, hogy a színház nyisson a fiatalság felé. Az első Diákszem alkalmával a Csipkerózsikát mutattuk be, ez pont olyan darab, amely felkeltheti a 16–25 éves korosztály érdeklődését. A vizualitás terén igyekszem a maximumot hozni, a zene is olyan, amely a fiatalokhoz közel áll. Sok esetben ugyanis azt hallom, azt látom, hogy a középiskolások sem, de még az egyetemisták sem járnak kellő mértékben színházba, ami engem megdöbrent, főleg itt Szegeden. Egyetemi város révén illene teltházas egyetemista előadást csinálni, mégsem vagyunk rá képesek. A fiatalokat meg kell fogni, és ösztönözni arra, hogy a kocsmá mellett legyen idejük kulturálódni is. Én is szívesen jártam húszévesen sörözni a barátokkal, de hogy közben legyen miről beszélgetni, ahhoz élmények kellene. Mondjuk, színházi élmények.

– A Szegedi Nemzeti Színház döntő mértékben közpénzből tartja fenn magát, de a modern felfogású, olykor a szegedi közönség számára idegen darabokkal a színház már-már elveszti a köz szórakoztatásának szerepét.

– Kifejezetten csodálkoznék, ha a mai egyetemisták nem gondolkodó színházba szeretnének járni. Amikor még Szegeden egyetemi színpad volt a JATE klubban, mindig a legprogresszívebb utat képviselte a színházcsinálásban. Mintha ma már az egyetemisták-

ban is kialakult volna az a vágy, hogy tetszeni akarnak, hogy a populáris vonalat képviseljék. Egyre kevesebb az olyan fiatal, aki a szabad gondolkodó csapásvonalat képviseli. A fiatalabb generációk célja az, hogy minél hamarabb be tudjon illeszkedni a társadalomba. Az én időmben az egyetemisták homlokegyenest ellenkező elveket vallottak, lázadtak, és minden áron szét akarták feszíteni a kereteket.

De semmiképpen sem célunk az, hogy elveszítjük az eddigi színházba járó, és színházszertető közönséget. Nyilvánvalóan a 16–20 évesek egészen más dinamizmussal léteznek, mások az igényeik, a vizualitásuk, a ritmusuk. Tehát más típusú színházat kell nekik csinálni. Ez nyilván ütközni fog egyes nézők tradicionális színházhoz szokott ízlésével, a hagyományos teátrumról alkotott képükkel. Az évadban bemutatott darabok jelentős része hagyományos megközelítésű. Már egy ideje játszunk egy Victor Hugo darabot, a Királykisasszony lovagját. Ennél hagyományosabb kiállításban, nem tudom, mikor láthattunk utoljára prózát. Megemlíthetem még a Diótörőt, amely gyerekeknek szól, játszunk Toscat is, ez egészen hagyományos keretek között zajlik. De a célunk nem az, hogy kiszolgáljuk az igényeket, és éppen az egyetemisták azok, akiknek fel kellene ezt ismerni. Ha egy színház nem vállalja magára azt a szerepet, hogy a saját közegének szellemi nor-

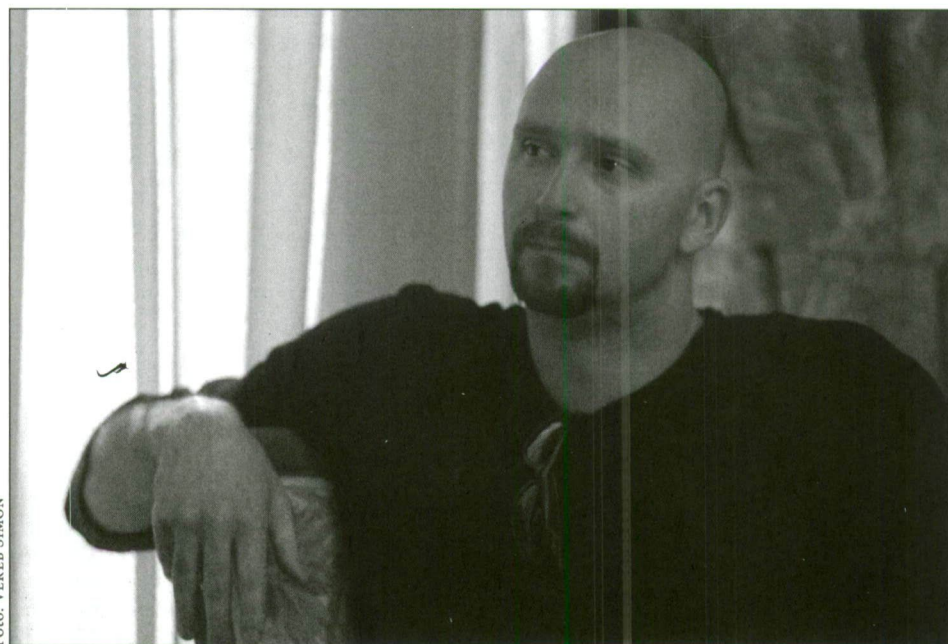
máját megpróbálja minél magasabban tartani, és ha a közgondolkodást nem próbálja meg befolyásolni, akkor a színház tényleg visszasüllyed alapvetően szolgáltató, vicceskedő intézménnyé. Szakmailag nem tudnánk magunkat hova sorolni, ha nem csatlakoznánk be az európai színházi vérkeringésbe, és nem tartanánk lépést azokkal a színházi gondolatokkal, amelyek mértékadóak a világban. Ezek nélkül Szeged nem lehetne büszke színházára, hanem csak egy jó városi színház lennénk, ahol – a fennálló igény szerint – csak zenés vígjátékok szerepelnének a repertoárban. Természetesen tudnánk ezekből csinálni sokat. Ez lenne a könnyebb feladat, gyenge vicceset adni. A nehezebb az, hogy ugyanezt a szolgáltató jelleget megtartva, minőséget és szakmai pontosságot is közvetítsünk.

– Az előbb említetted a színház norma-formáló szerepét. Mint színházi ember, gondolom, te is hiszel a tevékenység társadalomépítő voltában. Vannak olyan pillanatai az életednek, amikor elbizonytalanodsz ennek helyességéről?

– Nincs küldetésstudatom, nekem szakmám van, amihez értek. Egy negatív kritika nem feltétlen vezet mélyponthoz, én tudom, mit csinálok, és amíg biztos vagyok abban, hogy amit csinálok, az én mércémmel mérve jó, addig nem hajlok arra, hogy a kritika bármilyen rossz hatással legyen a későbbi munkáimra, vagy éppen a hangulatomat befolyásolja.

Azért nekem is vannak művészi kétségeim, válságaim, vagy nehezen megoldható feladataim. Ezekbe nap mint nap belehal az ember, de ez egy ilyen munka. A rendezést már húsz éve csinálom, tizenöt éve vezetek egy társulatot. Megvan már a rutinom ahhoz, hogy hogyan instruáljak embereket, hogyan hozzam őket tűzbe. Néha tele vagyok kétellyel, de stabilan önmagamot adom.

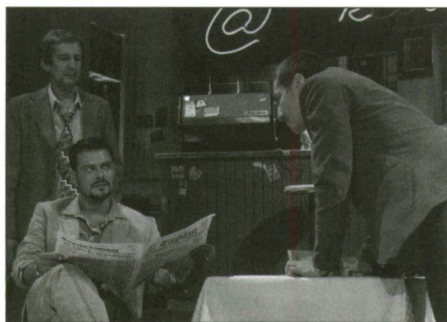
Ottroba Anna – Rosta Ádám

Fotó: VERÉB SIMON

Színpadai hitvallás, alkotói szabadság

Szegedi gondolatok a színházunkról

Elcsendesül a nézőtér, és a feszült várakozás addig a pillanatig tart, amíg a nehéz bársonyfüggöny középen ketté nem válik. A közönség véleménye percről percre (át)alakul, formálódik, hogy az előadás végén levonhassa a végső konklúziót. Az igényeknek való megfelelés, szórakoztatás, társadalom előtti tükör, erkölcsi példamutatás. Ezek azok a tényezők, amelyek rejtve ugyan, de ott húzódnak a monológokban, a színészek gesztusaiban, és a rendező munkájában. Akkor kinek, vagy minek szól a vastaps?

Elgondolkodtató megoldások, jelképes elemek

Czékus Andrea elsőéves esztétika szakos hallgató nem rejt véka alá igen határozott véleményét a színházról. Vele művészetekről beszélgetünk, arról, mi is a színház szerepe.

– Az, hogy szórakoztasson, miközben lehetőséget ad a színésznek, a rendezőnek és minden más közreműködő művésznek arra, hogy kifejezze önmagát, a nézőt pedig hozzásegíti ahhoz, hogy egy „elment” vagy „tetszett” megjegyzésen kívül más hozzáfűznivalója is legyen – mondja határozottan. – Annak, aki színjátszóként felemelő élményt akar szerezni, nem szabad megfeledkeznie arról, hogy amit mond, vagy tesz, azt mások figyelemmel követik, és szerencsés esetben megértik, hazaviszik.

Andrea amatőr színjátszóként már sokszor tapasztalta, hogy miközben ő beleélte magát a szerepébe, a nézőket nem mindig tudta magával ragadni. Nem rossz emlékként, sokkal inkább hasznos tapasztalatként tekint erre. A nézők helyét is megszabta.

– Fontosnak tartom, hogy a néző „ne jöjjön be a színpadra”. Nem kell, hogy feltétlenül végigsírojon egy tragédiát, elég, ha felismeri annak valószerűségét. Nem az átélés ellen vagyok, véleményem szerint a teljes beleélés

kizárja, hogy a néző, néző maradhasson. Zárójelződik az aktuális lelkiállapota.

Andrea a kérdést azzal zárja, hogy a politikának is csupán mérsékelt szerepet szán. Ellenvetésekre, hogy minden alkotás annak a politikai, illetve társadalmi kornak a szellemét tükrözi, amelyben született, ezt felelte: – A néző fejében is kialakul egy értelmezés a látottak alapján, és ha a darab jó, ez a felfogás mindenkinél más és más. Úgy gondolom, hogy gyakran a néző aktualizálja a színdarabot.

Valami művészet

– A nézőkben egy nagyon erős elvárás uralkodik, szeretik a megszokottat, és abban az esetben, ha valami szokatlant látnak, megrémülnek. Ez azonban nemcsak a színházra jellemző, hanem általánosságban elmondható. Ha valami eltér attól, amit sokszor láttunk, tapasztaltunk, megrémülünk. A színháznak nem feladata, hogy rendbe tegye a közállapotokat, amelyeket sem az iskola, sem a család és még a baráti kör sem tud szabályozni. A művészettől ilyen elvárni nem lehet – ezt már dr. Gyenge Zoltán, a Szegedi Tudományegyetem Filozófia Tanszékének jelenlegi vezetője mondja.

– Az alternatív előadások nagyközönség előtti bemutatása nem célszerű, viszont az a réteg, amely érdeklődéssel fordul színjátszás ezen ága felé, elmegy és megnézi a darabot. A gondot ott látom, hogy azok, aki bérletet váltottak a klasszikus darabokra, nem biztos, hogy ilyen nyitottak a kortárs művekre is – mondja, majd hozzáteszi, hogy ez a folyamat fordítva is igaz.

Arról kérdezem, hogy a fogalmak, mint például művészet, színház, letisztázásával elérhető-e a kívánt változás, így nyilatkozik:

– Ha a meg nem értés, el nem fogadás attitűdjé jelen van továbbra is, ahogyan a társadalomban is felüti a fejét, akkor ezt pusztán azzal, hogy az embereknek elmagyarázzuk a művészet fogalmát, még nem érünk el semmi pozitív változást. Véleményem szerint a művelődés, műveltség szélesítésével lehet javítani a fennálló állapotokon. Az első fontos lépés az, hogy meg kell keresni azokat a helyzeteket, fórumokat, ahol lehet párbeszédet folytatni művészetéről.

Határok és szórakozás

Gyüdi Sándor a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének elnöke, 2008-tól a

Szegedi Nemzeti Színház igazgatója nézőként és igazgatóként nyilatkozott lapunknak a szegedi közönségről: – A szegedi közönség a konzervatív irányvonalat képviseli, de ezt minden város közönségére el lehet mondani – osztja meg tapasztalatait. – Egy színházi vezető annak örülne, ha a nézők nyitottabbak lennének az újdonságok befogadására. Megértem, hogy korunk általános hangulata a könnyedebb szórakozásnak kedvez, a kikapcsolódásnak, és nem a bekapcsolódásnak. A magyar közönség kicsit azt várja a színházról, amit a televíziótól. Ezért készítünk olyan darabokat, amelyekkel feszegetjük a határokat, de olyan művek is szerepelnek a repertoárban, amelyekkel a szórakoztatás iránti vágyat elégítjük ki.

A szó az önkifejezésre, és ennek érvényesítésére terelődik. Arról érdeklődöm, hogy mennyiben rendelődik alá a rendezői munka a nézők elvárásainak.

– Úgy gondolom, hogy a rendezőnek nagyfokú szabadságot kell biztosítani. A darab befolyásolása egészen extrém esetektől eltekintve ott ér véget, hogy kit kértünk fel rendezőnek. Sem az igazgatónak, sem a főrendezőnek nem szabad beleavatkozni ebbe az alkotófolyamatba. Amikor elkészül a darab, le kell szűrni a tanulságot, hogy az elért eredmény az-e, amit mi vártunk.

A következő kérdésem arra irányul, mennyire lenne célravezető a kortárs darabok kivétele a bérletből.

– Ha egy előadást kivesszünk a bérletből, akkor sokkal kevesebb emberhez jut el, tehát nagyfokú tudatosság kell ahhoz, hogy valaki egy kortárs darabra jegyet vegyen. Ha viszont berakjuk a bérletbe, mindenkinek esélye nyílik arra, hogy az adott darab esetleg elnyeri a tetszését.

Tolerancia itt is, ott is

Tény, hogy a Szegedi Nemzeti Színház új arculata sokakban ellenérzést váltott ki, de nem kell feltétlenül homokba dugni a fejünket, ha egy új alkotás tűnik fel a repertoárban. Éppen ezért fontosnak tartom a toleranciát és a nyitottságot mind a rendezők, mind a közönség részéről. Igaz, hogy a valóság nem mindig szórakoztató, de ez a XXI. század valósága, azé, amelyben élünk. El kell fogadni azt is, hogy ez már nem Shakespeare vagy Molière kora, a társadalom és a világ nagyot változott. Ónámítás lenne abba a képzetbe ringatni magunkat, hogy minden maradt a régiben, a színház pedig pontosan akkor cselekedne helytelenül, ha elzárkózna a külvilág hatásaitól.

Hiába hogy a cselekmény a színpadon zajlik, amikor az elvárás találkozik a művészet tartalmával, üzenetével, akkor válik a darab – a néző fejében – koherens egészé. A legfontosabb tehát engedni, hogy a művészet hasson ránk.

O. A.

Jazzmozdony járt a Grand Caféban

A Román Kulturális Intézet támogatásával egyedi jazz koncert volt február végén a Grand Caféban: pőfögött a Gyárfás Tamás által vezetett trió, a Jazzmozdony, kiváló zenét adva a jazz kedvelőinek.

Nem egy megszokott triót láthattunk és hallhattunk, itt volt Kőszegi Imre (dob), Gyárfás Tamás (gitár) és Pedro Negrescu (nagybőgő). Ez a formáció egy egyedülálló kezdeményezés szülötte, melynek frapánsan a Jazzmozdony nevet adták. A produkció létrehozója, Gyárfás Tamás a fiatalabb jazz generáció jeles tagja. A szegedi koncert előtti napon Pesten léptek fel, ott is nagy sikerrel.

A kávézó hétre lassan megtelt, de érezni lehetett, hogy a vendégek zömét nem a törzsvendégek alkotják. Hiszen nem mozogtak otthonosan a Grand Café sajátos atmoszférájában. A koncert a művészek éhsége miatt félórás késéssel kezdődött a kávézó mozitermében. A zenészek közvetlen a vászon előtt kaptak helyet. A közönség azon része, amely gyorsabb volt, sikeresen helyet foglalt, a többiek vagy a földön ülve, vagy pedig állva nézték végig a koncertet. A bemelegítő számot követően egy rövidfilmet vetítettek le a Márciuskőről. Ez egy tavaszköszöntő ékszer, amelyet a férfiak ajándékoznak női szeretteiknek, hogy boldogságot és biztonságot hozzon nekik egész évben. E kis megszakítás követően a koncert tavaszi hangulatban folytatódhatott tovább.

Az előadás első harmadában a terem teljesen megtelt és szép számmal képviselte magát a jazzkedvelők fiatal generációja is. Láthatóan nagyon élvezték a zene harmóniáját. A zenészek teljesen lazán és élvezettel játszották végig a majdnem másfél órás koncertet. Már önmagában ez is egy élmény, hisz nem mindennap találkozhat a zeneszerető ehhez hasonló kellemes hangulatú koncerttel. Talán a koncert súlyát emelte egy kicsit, hogy a királyi televízió is képviseltette magát majdnem egy fél órára, felvételeket készítve a televíziónézők népes táborának. A koncert ezen a részén a számok szünet nélkül folytak egybe, de néha elismerő taps szakította félbe, vagy kényszerítette szünetre a zenészeket.

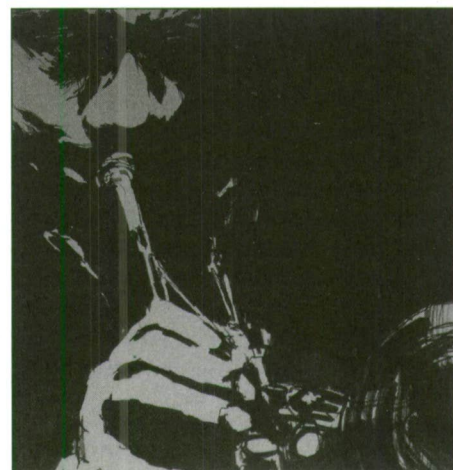
Nagyon jól megkomponált, klasszikus jazz szerzeményeket hallhattunk ekkor, bár ezeket a dalokat a közönség csak bizonyos része ismerte és ez látszott a reakciókból. Sajnos egy nagy hibát kell megemlítenem: a szervezők a terem ajtaját tárva-nyitva hagyták, így a koncert halkabb részeit a hátul ülők és állók nem hallották. Ezt a hibát nem javították ki, pedig egy egyszerű laza mozdulattal meg lehetett volna oldani a problémát, ha becsukják az ajtót, de nem tették. Ez a közönség nagy részét zavarta, hiszen így a koncert bizonyos része élvezhetetlenné vált. Reméljük, legközelebb ezt a hiányosságot ki fogják küszöbölni. Lesz rá alkalom, hiszen ez egy sorozat első állomása, minden hónap utolsó

szombatján a jazzkedvelő ifjúság ellátogathat a Grand Caféba és élvezheti a különböző fellépők koncertjeit – ingyenesen. A műsor közvetlen hangulata a tévéfelvétel után sem szűnt meg, továbbgyűrűzött, és a koncert végére a közönség teljesen feloldódott, persze aki ott maradt, és nem lépett le a felénél.

Mindattól eltekintve, hogy a koncert néhány részletét nem lehetett hallani, élvezhető és jól összerakott estet láthatott és hallhatott a nagydídemű azon része, amely nem mászkált folyamatosan ki, s be a teremből. Kőszegi Imre

dobolása lenyűgöző volt, nem beszélve Pedro Negrescu nagybőgőjátékáról és Gyárfás Tamás laza gitárjátékáról. Az egész estét a zene könnyedsége és a jazz sajátos hangulata járta át.

Macsím Nimród Örs

Két est blueshangulatban

Az Ifjúsági Ház immár negyedik alkalommal rendezi meg a nagy múltú visszatekintő és lassan szokásossá váló zenei fesztiválját március végén. A Szegedi Blues & Jazz Fesztivál gyökerei a hetvenes évekbe nyúlnak vissza.

A szegedi zenei seregszemlének először nem az Ifjúsági Ház, hanem a JATE-klub adott otthont. Az elmúlt években a hazai paletta jeles képviselői is felsorakoztak, jelen volt Tátrai Tibor és Szűcs Antal, Török Ádám és a Mini, végül, de nem utolsó sorban Hobó. Reméljük, az ez évi fellépők is öregbíteni fogják a fesztivál hírnevét. A hónap végén sorra kerülő rendezvényen négy a maga műfajában kiváló zenekar lép a színpadra és kápráztatja el a szegedi publikumot.

A Vasvári Pál – „Steel Pans” nyitja a sort csütörtökön este hétkor. A jazz zene szerelmeseinek kedveznek ezzel a szervezők. Az együttes híresebbnél-híresebb zenészeket sorakoztat fel. Itt van a többszörös Grammy-díjas Andy Narell, aki steelpan dobjain már többször is elkápráztatta az őt hallgató közönséget. Sajátos stílusa nem csak a jazz, hanem a funky és a karibi zene különös fúziója, amit nagyon szívesen játszik. Meg kell említeni, hogy a magyar közönség először láthatja őt hazánkban, és ez már önmagában is érdekessé teheti a koncertet.

Vagy itt lesz a Jorge Bezzera, aki fiatal kora ellenére már kísérte Carlos Santanat és Herbie Hancockot. Köztük van még a lengyelországi Bernard Maseli, aki Vasvári Pál együttesének már megszokott oszlopos tagja. Őket követi a Karen Carroll and The Mississippi Grave Diggers, ez egy magyar-amerikai kooperáció. A chicagói fekete blues énekesnő néhány éve csatlakozott az Oláh Andor alapította Mississippi Grave Diggershez. A tisztán bluest játszó együttes már többször fellépett különböző hazai fesztiválokon. Régi nagy slágereket és saját szerzeményeket játszó együttesre is érdemes egy kis figyelmet szentelni.

A következő nap első fellépője a Fusio Group. Ők nem tisztán jazz zenét játszanak, sokkal könnyedebb és befogadhatóbb az a stílus, amelyet ők képviselnek. Számaik felépítése sokban különbözik más jazz együttesekétől, mégis ettől válnak igazán különlegessé a hallgatóság számára. A fesztivál záróegyüttese egy kuriózumnak számító zenekar, a Victor Bailey Group, amelynek tagjai soha nem jártak még Magyarországon. Hangszereiken a világ legjobbjai közé tartoznak. Az ő zenéjük is közelebb áll a jazzhez, mint a blueshoz. Sőt, az előbbi stílust próbálják meg ötvözni a funkyval, amely ez által sokkal improvizatívabbá válik az eredeti stílusokhoz képest.

A két nap felhozatala erős lesz, bár csak egy tisztán bluest játszó együttes lesz hallható, de a másik három sem fog csalódást okozni a hallgatóságnak. Ami viszont egy kicsit eltántoríthatja a zene szerelmeseit, az a kétnapos bérlet ára, de lehet jegyet váltani akár egy napra is, amely kicsit kímélőbb. Ha tehetjük, mindenképpen megéri elmenni és meghallgatni mind a négy zenekart, hisz mind stílusukban és előadásmódjukban egyedülállóak a világon.

Macsím Nimród Örs

Színház

Bartók szerelmi látomása

A Szegedi Kortárs Balett előadásában egészen új értelmezést nyer Bartók Béla zeneműve, a Csodálatos Mandarin és a Kékszakáll herceg vára. A két alkotást Juronics Tamás, a Szegedi Nemzeti Színház művészeti igazgatója rendezte. A főpróba keretén belül, március 6-án tekinthette meg először a nagyrédemű.

A Csodálatos Mandarin középpontjában egy fiatal lány áll, akit négy csavargó prostitúcióra kényszerít. Ebben a keserű rabságban szenved a Palman Kitti által megformált karakter, aki törekenyen áll az események gyújtópontjában. A kényszerű perdita szerep azonban megváltozik, amikor egy tehetős idegen férfi kerül az áldozatok listájára. Haller János – a mandarin – belépése olyan, mintha egy René Magritte kép elevenedne meg, és lépne ki a keretéből. Az elkenődött arcú idegen magához vonzza a lányt, mintha az arctalan szenvedély ragadná el a szeretetre vágyó hösnőt. Éhségüket azonban nem tudják csillapítani, a csavargók szétválasztják őket. A lány évődik, a szerelmese után sir, a férfi pedig minden veszély ellenére ismét az imádott nő közelébe férkőzik, de a csavargókat ezúttal sem tudják kijátszani.

Az idegent megölik egyszer, kétszer, háromszor, de ő mindig visszatér a lányhoz, végül eljárák szomorú haláltáncukat, majd a férfi a nő karjai között leli halálát. Ebben a tiszta szerelemben a lány elnyeri a bűnbocsánatot, megtisztult, és méltó hordozója lesz az igaz szerelem emlékének.

Nyirkos, sötét falak, a tér mintha bekebelezne a két szereplőt ebben az expresszionista látomásban. A Kékszakáll herceg – Altorjay Tamás –, és Judit – Érsek Dóra – egy hosszú lépcsőn levonulva magukra maradnak. Nem más ez a vár, mint a herceg lelke, amelyhez kulcsra zárt ajtókon keresztül vezet az út. Ez a kálvária azonban semmi jóval nem kecsegtet, az asszonyi kíváncsiság mégis felülkerekedik a rossz ómeneken. Judit, a herceg kérése ellenére sorban tárja fel a termeket. Kínzókamrák, fegyverház, kincstár, rejtett kert, kilátás az egész birodalomra, egy könnyekkel teli tó – mind közelebb viszi Juditot a szörnyű felismeréshez. A kíváncsiság azonban elvakítja, így az utolsó ajtó kulcsát is megszerzi az összetört szívű hercegtől. Kékszakáll asszonyai vezekelnek a sötét teremben, és Judit csak most szembesül a rá váró sorssal. Ő is egy lesz a hetedik terem szépségei közül.

Ottroba Anna

Lemez

U2

No Line On the Horizon

A U2 sorban következő, immár tizenkettedik albuma e hónap másodikán jelent meg Európában. Az albumot négy stúdióban vették fel, a producerek között volt Brian Eno, Danny Lanois és Steve Lillywhite, akik olyan albumokon működtek közre, mint az All that you can't leave behind, Achtung Baby vagy a híres The Joshua Tree. Az album a már megszokott tizenegy számos felépítésű. A Get on your boots címet viselő kislemez már január végén megjelent, ez is jelezte, hogy az együttes váltásra készül. Nem hasonlítható semmi máshoz, nem érdemes összevetni régi nagy albumokkal, ezt felejtjük el, mivel egy új korszak jött el a U2 életében.

Az album zenei világa sokban különbözik a régebbi korongokétól, de a zenekar a megszokott hangzását nem hagyta el, csak máshogy értelmezte azt. A többévi várakozás meghozta gyümölcsét, és egy olyan albumot hallgathatunk, amely tele van érzelmekkel, amit kiválóan közvetítenek a hallgatóság felé. A dalok összhangban vannak és egy egészet alkotnak. Gyors dalt nem sokat találunk az albumon, de ezt már megszokhattunk az zenekartól, talán ide sorolható a már említett kislemez, vagy a Stand Up Comedy. Edge gitárjátéka az évek folyamán jobb lett, letisztult, és improvizatívabban játszik mint valaha. Ez nagyon jól kijön a Monent of Surrenderben vagy a I'll go crazy If i don't go crazy tonight című dalokban, de a többi dalt is nyugodtan ide sorolhatnánk. Végig magabiztosság uralkodik az albumon, és a többéves összhangot is érezni lehet a tagok között. Larry dob-, és Adam basszusjátéka szinte tökéletes, talán ezért is kaphatott több teret a basszusgitár a többi albumokhoz képest. Bono hangja a zenéhez idomul, nem tér el attól, és végig lágyan követi azt. Talán annyi kivéttnivaló van, hogy egy-két számban érthetetlen módon magas hangon énekel, ez nem áll jól neki. De ettől az apró hibától eltekintve az egész album tökéletes. Nagyon sok régi klasszis együttes nem képes újítani és leragadnak a rég bevált módszernél. Megmaradnak az agyonjátszott slágereknek, de itt és most ez erre az együttesre nem jellemző. Mindem albummal egyre jobb és jobb. Képesek alkalmazkodni az új kihívásokhoz, és mindazt, ami a zenében új, a saját hangzásvilágukká tudják varázsolni. Mindenkinek kötelezően ajánlott.

M. N. Ö.

Könyv

Identitás a XXI. században

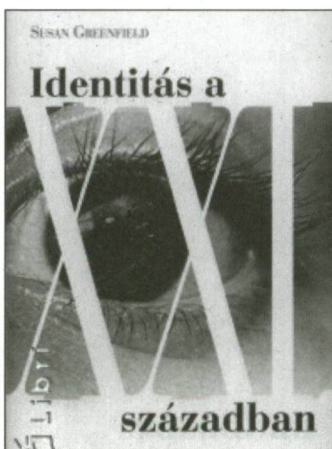
„Susan Greenfield, a tudományos pályája elismeréseként bárói rangot kapott brit agykutató három forgatókönyvet vázol fel letehetetlenül érdekes és kulcszerűen fontos könyvében. Megkockáztathatjuk a jóslatot, hogy az *Identitás a XXI. században* feltehetően a következő korszak kulcsműve lehet” – olvashattuk a HVG-könyvek sorozat következő kötetének rövid ismertetőjét a Heti Világgazdaság honlapján.

„Tudatosan megélt én-élmény, amelynek kialakulása a társas valósággal történő kölcsönhatás során történik” – definiálja az identitást egy mondatban a szerző. Napjaink sokak által kutatott témája a személyiség, és annak kialakulását befolyásoló tényezők. Hogyan alakul ki a jellemünk, milyen behatások miatt kezdünk el gondolkodni, milyen korig vagyunk képesek maradandóan befogadni és feldolgozni a minket érő ingereket? Olyan kérdések ezek, amelyekkel egy átlagos bölcsész nap mint nap foglalkozik.

Susan Greenfield ezen szokványos kérdéseket más környezetbe helyezve keresi a választ. Azt boncolgatja, hogy napjaink – azaz a XXI. század – felgyorsult tempója miként módosítja az ember identitását. Környezetünk szűkül, az én-tudatunk a televízió, az internet, a karrierépítés és a stressz hatására deformálódik. Mennyire módosítják a kábítószerek és a fénysebességű kommunikáció az újabb generációk értékrendjét?

A kutató tudományos módszerekkel tisztázza az agy, az elme, a gondolkodás, az identitás alapfogalmait, s ezekre alapozva három lehetséges identitásfajtát vázol fel. Ezek a „Valaki”, a „Senki”, illetve az „Akárki”. E három karakter elemzéséhez minimális tudományos (biológiai és pszichológiai) tényanyag felvonultatása mellett a kulturális és társadalmi megközelítést használja. A könyv friss humorral átítatott, közérthető nyelven boncolgatja e – bölcsészeknek igen érdekes – témát.

Achilles

Film

Made in Hungária

„Mi ez a tánc fiatalok?” Hát persze, hogy TWIST. Jelen esetben persze le kell ülnünk a mozi székekre, csak semmi tánc, vagy mégis?! Fonyó Gergely filmje visszarepít minket a '60-as évek küszöbére, miközben az ifjú Fenyő Miklós (Szabó Kimmel Tamás) a 16 éves laza és sugárzó jampi már javában belelépett az amerikai kecsapba (jelen esetben rock 'n roll izesítéssel). Az ígért földjéről való hazaérkezése hevével nemcsak a lányok szoknyája libben fel minimum a fülükig, hanem a frissen meggörgetett rágógumi is a helyi rendszer hájában landol. A régi barátok nem változtak, ráadásul a csókirály posztját már Róné (Fenyő Iván) régen magának tudhatja, ám a tüzes szívű Mikinek már nem szabhat gátat holmi vízágyú vagy egy kis bunyó a leendő kedvesével egy házibulin, végérvényesen a zsigereiben van már a limbó-láz, ami hihetetlen gyorsasággal terjed a kitörésre vágyó fiatalság körében és szívében. A szőnyegcsavarás megindul, a régi szerelem újra lángra kap (egy zongorával együtt) és a film végén az is kiderül, Ki Mit Tud. Mikor már annyira átvettük a „c'mon baby” hangulatot, könnyed levezetésként egy Fenyő Miklós koncertfelvétel (Made in Hungária) foglalja össze a film életérzését. Mi napszemüveg mögé bújva könnyes búcsút veszünk a pezsdítő múlt idézéstől, bár még ott lappang a dob meg a basszus a mozdulatainkban, mégis megállapítjuk, hogy a film egyetlen hibája, hogy véget ért. Lendületes, humoros és nincs túldramatizálva, mégis felidézi a korabeli „carpe diem” hangulatot, ami nem feltétlen csak akkoriban lehetett a vidámság és felszabadult önkifejezés receptje!

Hivatalos honlap:
www.madeinhungaria.hu

Kómár Réka

A DKMT eurorégiótól Latin-Amerikáig

A Belvedere Meridionale húsz évéről

A fönállásának huszadik évfordulóját ünneplő Belvedere Meridionale című folyóirat neve nem ismeretlen a szegedi egyetem polgárai előtt. Az elmúlt húsz évben a lap ugyan számos és jelentős változáson esett át, lényegét és elsődleges küldetését azonban nem változtatta meg: azaz mind a mai napig publikációs lehetőséget és megjelenési fórumot biztosít a szegedi felsőoktatásban tanuló, tudományos munkát végző, a bölcsésztudományok mellett elkötelezett fiataloknak.

A lapot húsz éve az akkori Juhász Gyula Tanárképző Főiskola történelem szakos hallgatói hozták létre, azzal a szándékkal, hogy a jobban sikerült szemináriumi munkákat vagy tudományos diákköri dolgozatokat kiadják. Emellett az induláskor cél volt a magyar történelemnek az akkori (államszocializmus kori) történetírás által kevésbé ismert vagy alig-alig tárgyalt témáinak a megjelenítése (például Erdély története, a határon túli magyarság múltja – erre utal a ma is megjelenő Hajdani vármegyénk című rovat is).

A folyóirat arculata sokat változott az első szám előállításától a két évtizedben. Az eleinte stencilizett sokszorosított folyóirat az 1990-es évek közepére egyre inkább kezdett kiforrott és végleges formát ölteni. A Belvedere Meridionale holdudvara is kialakult erre az időszakra. A szerzői bázis derékhatárt ugyan továbbra is a tanárképző főiskola történészhallgatói és fiatalabb oktatói adták, aztán a szegedi egyetem és az ország többi bölcsészkarának hallgatói, doktoranduszai és munkatársai is egyre gyakrabban küldtek írást a lapba, sőt később a történész szakma legnevesebb képviselői is csatlakoztak a lassan országos hatókörűvé terebélyesedő lap szerzőgárdájához.

Ebben annak is szerepe volt, hogy a Belvedere Meridionale szerkesztősége szorosan együttműködve a „Jugyu” történettudományi tanszékével időről-időre – elsősorban jelentős magyar történelmi események évfordulóit méltóképpen megünneplelve – konferenciákat szervezett, amelyek anyaga aztán kötetben is megjelent. Ezek a kiadványok Belvedere Meridionale Kiskönyvtár sorozat címmel jelentek meg. Darabjai között Szent Gellért tizenegyedik századi működésének időszakáról, Balassi Bálint életművéről és koráról, Kossuth Lajos politikai tevékenységéről és később kialakult kultuszáról is kézbe vehetünk tanulmánygyűjteményeket.

Az említett konferenciák és az ott elhangzottakból született tanulmánykötetek témakörei változatosságának és sokszínűségének illusztrálására sorolom néhány további a sorozatban megjelent könyv címét ízelítőül. A nemzetiségi kérdés Kossuth és kortársai szemében. (Szerk. Kiss Gábor Ferenc, Zakar Péter. Szeged, 2003.); Európai oktatás és kisebbségi identitás a Duna-Körös-Maros-Tisza eurorégióban. (Szerk. Haág Zalán, Kiss Gábor Ferenc. Szeged, 2007); Bíró Csaba – Forró Lajos – Jancsák Csaba – Miklós Péter – Ujj János: Mozaikok. Európai kultúra és kisebbségi identitás a DKMT eurorégióban.

(Szeged, 2007.)

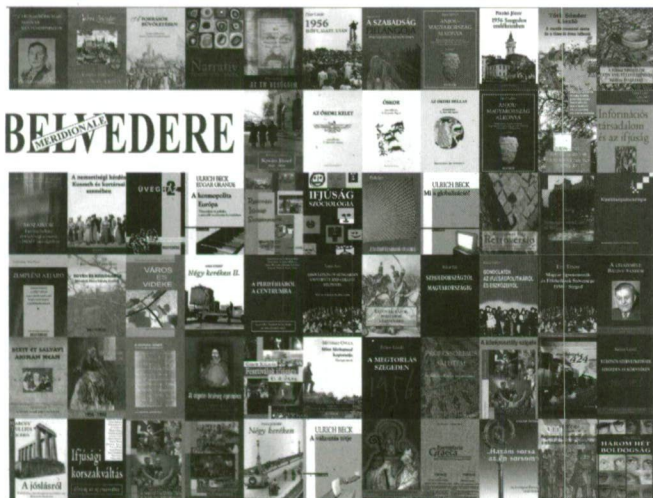
A konferenciaköteteken kívül a Belvedere Meridionale mint kiadó Segédkönyvtár című sorozatában ókortörténeti forrásokat és az azokban való elmélyülést segítő kiadványokat ad közre, míg a Jegyzetek címet viselő sorozat darabjai egyes témakörök, történeti korszakok összegző, szintézisjellegű bemutatását valósítják meg, ezzel az oktatásban és a vizsgákra, szigorlatokra való felkészülésben is haszonnal használhatók. Mindezek

mellett a közlekedéstörténet, valamint a település- és ifjúságszociológia kutatási eredményeinek is külön kiadványsorozata van a Belvedere Meridionale repertóriumában. Különösen fontos a Szentanú – Fiatalok, mint a történelem szereplői elnevezésű sorozat, amely elsősorban az 1956. évi magyar forradalom és szabadságharcban részt vett, valamint a kommunista diktatúra üldözéseit átélt, a fiatalok és az egyetemi hallgatók világához tartozó szereplők emlékezeit tárja a szélesebb nyilvánosság elé.

A lap alapító főszerkesztője Annus Gábor (1989–1992) volt, őt követte Nagy Tamás (1992–1994), Jancsák Csaba (1994–1996), Döbör András (1996–1999), majd Kiss Gábor Ferenc (1999–). A lap alcíme is módosult a húsz év alatt. Eleinte a „JGYTF történészhallgatóinak lapja”, később – az egyetemi integrációval párhuzamosan – a „Szegedi történészhallgatók lapja” lett, napjainkban pedig a kifejező és általánosító „Történelem és társadalomtudományok” alcímmel jelenik meg. Ennek egyik oka, hogy – mint már utaltam rá – a szerzői kör fokozatosan bővült, mind földrajzilag, mind életkor és szakmai státusz tekintetében. Ezen kívül azonban a történettudományon kívül más társadalomtudományok (elsősorban szociológia, de ezen kívül biztonságpolitika, regionalizmus, szociálpolitika stb.) is egyre nagyobb teret foglalnak el az egyes folyóiratszámokban. A szerzők köre is kilépett az egyetemek és főiskolák világa szereplőinek köréből, hiszen a szegedi Móra Ferenc Múzeum, vagy a hódmezővásárhelyi Emlékpont munkatársai is egyre gyakrabban közölnek tanulmányokat a lapban.

Először 2000-ben publikáltam a Belvedere Meridionale hasábjain. Azóta több helytörténeti, egyháztörténeti, politikatörténeti dolgozatot és recenzióm jelent meg a lapban, amelynek 2006 óta egyik szerkesztője vagyok. Azóta két tematikus számot állítottam össze (2007/1–2. sz. és 2007/5–8. sz.). Ezek szerkesztése idején, a szerzőkkel való tárgyalások alkalmával tapasztalhattam, hogy az ország bármelyik bölcsészkarának, kutatóintézetének, közgyűjteményének munkatársától kértem anyagot a készülő lapszámba, a Belvedere Meridionale folyóirat nevét, lap- és könyvkiadó tevékenységét országsszerte ismerték (a hallgatóktól a levéltárosokon át a professzorokig). Úgy tűnik, az elmúlt húsz évben a történelemmel és társadalomtudományokkal foglalkozó szakemberek előtt a Belvedere Meridionale ismertséget és elismertséget szerzett. Legutóbbi száma Molnár Gábor szerkesztésében Latin-Amerika újragondolása a XXI. században címmel jelent (2008/7–8. sz.), nemrég nagysikerű bemutatója volt. Ez a szám is bizonyítja izgalmas, néha egyenesen provokatív cikkeivel, hogy a Belvedere Meridionale bizony része a magyar tudományos életnek, a tudományos diskurzusnak.

Miklós Péter

Március emlékezete

1848/49 és Szeged

Az 1848. március 15-én Pesten kirobbant magyar forradalom hazánk modern kori történetének egyik legfontosabb eseménye. Ekkor a társadalom szinte minden rétege összefogott a modern és polgári Magyarországgal megteremtéséért. A születési kiváltságok eltörlése, a törvény előtti egyenlőség, a közteherviselés, a szólás és a sajtó szabadsága éppúgy szerepelt a forradalmárok követelése között, mint a demokratikus népképviselői parlamentarizmus és az ennek nyomán a törvényhozásnak felelős kormány létrehozása iránti igény.

Politikai és társadalmi jellegű változások mellett a gazdasági modernizációt is zászlójukra tűzték a márciusi ifjak, amikor a feudalizmushoz kötődő úrbéri rendszer eltörlésének és a nemzeti bank megalapításának szükségességét hangoztatták. Miután a Habsburg uralkodó alapjaiban ellenezte a magyar igényeket a forradalom fokozatosan véres szabadságharcra alakult, amelyben a magyarság a nemzeti függetlenséget és az Ausztriától való elszakadást akarta kivívni.

Kossuth Szegeden toboroz

Ebből a harcból kivette részét Szeged és a mai Csongrád megye területének jelentős része. Ebben a régióban szervezték meg a későbbi aradi vértanú, Damjanich János vezette III. honvéd zászlóaljat. A térségben a Habsburg dinasztiát támogató szerb

fölkelők több települést (például Szőreget, Deszket, Újszentivánt) földúltak. Szeged a szabadságharc végső szakaszában – 1849 júliusának utolsó napjaiban – az országgyűlés és a kormány székhelye volt, s a szőregi csatát (1849. augusztus 5.) a szabadságharc egyik zárófejezeteként tartja számon a magyar hadtörténet.

Kossuth 1848 őszén alföldi toborzóját szervezte a magyar haderőt. Ennek egyik állomásként 1848. október 4-én a következő szavakkal buzdította a szegedi polgárokat. „Szegednek népe, nemzetem büszkesége, szegény elárult hazám oszlopa! Mélyen megilletődve hajlok meg előtted. Mikor Szegedhez közeledtem, sajnálni kezdtem, hogy mellemből kifogyott a hang; de midőn Szeged népét látom, azt tapasztalom, hogy nincs mit sajnálnom, mert itt többre nincs szükség, minthogy a lelkesedés előtt mélyen meghajoljak.”

Szobor és nyakkendőű

Kossuth Lajos a szabadságharc bukása után is roppant népszerű maradt a magyarság körében. Az Alföldön a tizenkilencedik és huszadik század fordulóján több településen is szobrot állítottak neki. Szegedi szobra Róna József alkotása, 1902-ben leplezték le.

A Kossuth Lajoshoz kapcsolódó, s az ő nevéhez fűződő tárgyak (mellény, üvegpohár, papírpénzek stb.) mellé sorakozó kis ékszer 88 mm hosszú, 2,5 gr súlyú nyakkendőű, amelynek 12 mm átmérőjű gömbjében a bele épített nagyító alatt Kossuth parányi arcképe látható. A tű először a New Yorkban élő John Lincoln O'Sullivan amerikai szenátoré volt. A kis kép alatt olvasható írás szerint az ékszer Párizsban készült. Az O'Sullivan család később rokonságba került a Szegeden született, de 1949-től Ausztráliában élő L. E. Sanders (eredetileg Csengerits) családjával. Így került a tárgy Sanders úr szülővárosának múzeumba.

Jogászok, papok, miniszterek: szegedi politikusok 1848/49-ben

Osztrovszky József (1818–1899) Szeged reformkori ellenzéki politikai életének szervezője volt, majd 1848/49-ben Szeged egyik országgyűlési képviselőjévé választották, később kormánybiztos lett. A szabadságharc alatti tevékenységéért várbörtönben tartották fogva. 1861-ben rövid ideig a város polgármestere volt.

A német eredetű, jogász végzettségű Rengey Ferdinánd (1808–1858) (eredeti nevén Aigner Ferdinánd) a szegedi liberális reformnemzedék kiemelkedő tagja volt. 1848/49-ben a város egyik képviselőjeként tevékenykedett a törvényhozásban.

A belgiumi származású családban született Klauzál Gábor (1804–1866) a reformkorban Csongrád vármegye egyik országgyűlési követe, majd 1848 áprilisa és szeptembere között a Batthyány Lajos gróf vezette első felelős magyar kormány földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztere volt. 1861-től, majd 1865-től Szeged egyik parlamenti képviselője.

Horváth Mihály (1809–1878) választott püspök, történétíró, akadémikus, miniszter. 1848 júniusától kinevezett csanádi püspök, 1849 májusa és augusztusa között vallás- és közoktatásügyi miniszter Szemere Bertalan kabinetjében. Gyermekként a szegedi piarista gimnázium diákja, fiatalon segédlelkész Dorozsmán. Az emigrációból való hazatérte után Szeged város egyik képviselőjévé választották.

Glatter, Radnói, Radnóczi, Radnóti

A költő neveiről

Radnóti Miklós a huszadik századi magyar líra egyik legnagyobb hatású képviselője, akinek versei mellett műfordításai, kritikái, tanulmányai is megfelelő irodalomtudományi figyelmet és elemzést igényelnek. Miközben kötetein és a középiskolai tankönyvekben versei fölött a Radnóti Miklós név szerepel, ő maga életében soha nem viselte hivatalosan ezt a nevet.

Radnóti Miklós (1909–1944) édesapja Glatter Jakab, édesanyja Grosz Ilona volt. Radnótit Glatter Miklósként anyakönyvezték, s ez a név szerepelt a hivatalos dokumentumokon egészen 1934 júniusáig. A fiatal költő eleinte saját nevének publikált. 1927-ben jelent meg először verse Radnóti-Glatter Miklós néven, később még egy ideig a Glatter Miklós, illetve a Radnóti Glatter Miklós költői nevet használta. Radnóti Miklósként először egy kritikát (Berda József Öröm című kötetéről) jegyzett a Kortárs 1929. decemberi számában. Első verse, amelyet Radnóti Miklós névvel közölt a Pogány köszöntő – első kötetének címadó szövege – volt a Kortárs 1930. február 11-i számában. Innentől a Radnóti Miklós nevet viselte írásaiban a költő, egyetlen esetet (1934-ben megvédett doktori értekezése) kivéve.

Ferenc Győző – A Radnóti Miklós élete és költészete (Bp., 2005) című könyv szerzője – szerint Radnóti már középiskolás korában elhatározta, hogy ezen a néven lép költői pályára. A névváltoztatás gondolata többször fölmerült a fiatal Radnótiban, azonban levelezésében ennek első nyoma csak 1932 májusában bukkant föl. 1933 végén már nagybátyja cégvezetőjével és ügyvédjével is tárgyalt a névváltoztatás mielőbbi kérelmezése ügyében. Anyai nagybátyja, a gazdag Grosz Dezső volt az édesanyját és ikertestvérét a születésekor, édesapját pedig tizenkét éves korában elveszítő Radnóti gyámja, aki ugyan nem nagyon helyeselte unokaöccse irodalmi és tanári ambícióit, de anyagilag támogatta egyetemi éve alatt, sőt később is (majdnem egészen haláláig).

1933 ősze és 1934 tavasza között a névváltoztatás ügye akadozni látszott, ami Radnótit meglehetősen elkedvetlenítette. Ennek fő oka az volt, hogy nevének hivatalos megváltoztatásával is szeretne volna kifejezni nemcsak azt, hogy magyar az identitása, hanem azt is, hogy magyar költő. Műveinek és költészetének egyfajta értelmezési mezőjét adhatja ez a határozott állásfoglalás a magyar nyelvhez, a magyar

nemzethez és a magyar kultúrához való tartozás mellett. Ezzel a hivatalos aktussal, jogi lépéssel – a névváltoztatással – a magyar költészet tradíciójába kívánta helyezni saját magát és műveit Radnóti.

Egy évtizeddel később éppen ilyen megfontolások vezethették, amikor a katolikus vallásra tért. Leveleiben már korábban kifejtette, hogy nem sok köti az izraelita valláshoz és a zsidó kulturális hagyományhoz. Legfőbb szempontja az volt, amikor a keresztkedés folyamatos halogatása mellett döntött, hogy az őt pénzzel támogató nagybátyját nem akarta megbántani az izraelita felekezethez való távozással. Szegedi professzorainak (az irodalomtörténész Sík Sándor piarista szerzetesnek és a francia irodalmat és kultúrát oktató Zolnai Bélának) nagy és életre szóló hatására mutat, hogy Zolnait kérte meg a keresztapaságra, a katolicizmus legfontosabb beavató szentségében pedig Sík Sándor részesítette 1943. május 2-án a budapesti Szent István bazilikában. A keresztelőn Zolnai professzort távollétében Radnóti egyik legjobb barátja, Ortutay Gyula helyettesítette.

Mindkét egyetemi tanára nagy hatással volt rá. Nem véletlen, hogy Sík Sándorhoz írta bölcsészdoktori értekezését (Kafka Margit művészi fejlődése), Zolnai Bélához pedig francia szakos diplomamunkáját. Éppen ebben az időszakban lett számára különösen fontos nevének megváltoztatása, magyarosítása. 1934 májusára ugyanis elkészült disszertációja (a védésre júniusban került sor), s azt a kor szokásai szerint kinyomtatva, könyv alakban is be kellett nyújtani. Radnóti szerette volna, ha erre már választott és írói neve kerül. Sík Sándor – aki megértette Radnóti igényét – még a kari tanácson is kérte a professzorokat, engedélyezzék, hogy csak a bölcsészakadémiának benyújtandó példányokat jelentesse meg saját nevével, a többi pedig Radnóti Miklós néven jegyezhesse. A kari tanács végül azt engedélyezte, hogy Glatter-Radnóti névvel jelenjenek meg.

Időközben Radnóti nagybátyjának ügyvédje sem tétlenkedett, s 1934. június első

napjaiban megtörtént a névmagyarosítás. Azonban nem a költő által kért Radnótira, hanem Radnóczi-ra változtatta családnevét a belügyminiszter 42.986/1933. számú rendeletével, amelyet 1934. június 4-én adott ki az egyik miniszteri osztálytanácsos. Radnóti Miklós neve a hivatalos iratokon ettől kezdve Radnóczi Miklós, később dr. Radnóczi Miklós. Érdekes, hogy egyik legkedvesebb szegedi barátja az irodalomtörténész, 1956-ban szegedi egyetemi rektor Baróti Dezső – aki eredetileg Kratochvíl Dezső volt – azért választotta a Baróti nevet, mert ez rímelt a Radnótira. (Ezt az „összecsendő” névváltoztatást – mint levelezésükből kitűnik – valószínűleg már egyetemi tanulmányaik kezdetén, az 1930-as évek elején eldönthették.) Így tehát doktori értekezésének első kiadása is Radnóczi Miklós névvel jelent meg a Ferenc József Tudományegyetem Magyar Irodalomtörténeti Intézetének kiadásában, de ez a munkája is megjelent nem sokkal később Radnóti Miklós név alatt a Szegedi Fialatok Művészeti Kollégiumának gondozásában.

1945 tavaszán az ostrom utáni fővárosban a költő feleségének első dolga volt, hogy az Ideiglenes Nemzeti Kormány belügyminiszterétől, Radnóti fiatalkori barátjától, Erdei Ferenctől kérje a Radnótira való névváltoztatás engedélyezését, hogy mire a költő a deportálásból hazatér, hivatalosan is Radnóti Miklós legyen a neve. Gyarmati Fanni ekkor még nem tudta, hogy Radnóti már hónapok óta halott...

Miklós Péter

Capoeira - A színpalak mögött

A capoeira játéka nem egyszerűen csak lépések és rúgások egymásutánja, nemcsak egy sport, nemcsak törzsi gyökerekből táplálkozó harcművészet, hanem – ahogy lapunk által megkérdezett edzők vélik – egy életforma. A Bölcső e küzdősport tényeit, szegedi vonatkozásait mutatja be.

Tánc és harcművészet

Idén az újszegedi Tisza-parti Általános Iskola tornaterme ad otthont minden hétfő és szerda este a a capoeiraedzéseknél, melyet az egyetem hallgatói is látogathatnak. Az SZTE életében nem ez az első alkalom, hogy a kötelezően választható testnevelési kurzusok keretében felkínálja a capoeirát, akrobatikus formája már több ízben is felvehető volt. Meg kell azonban jegyezni, hogy a kettő nem ugyanaz, az akrobatikus elemek fontosak ugyan ebben a sportban, de semmiképpen nem mondhatók elégségesnek. Ha valaki csak ezeket ismeri, gyakorolja, annak játéka nagyon egysíkú lesz. De mi is az a capoeira? Hazánkban kevésbé került be a köztudatba ez a sport, de azért itthon is igen sok csoportot lelhetünk fel, akik ezzel foglalkoznak. A sportág eredete bizonytalan, valószínűsíthetően afrikai rabszolgák – akiket Brazíliába hurcoltak – kezdték el gyakorolni mint harcművészetet, hogy az erőszakos rabszolgatartók kegyetlensége ellen védekezni tudjanak. A gyilkos rúgásokat, ütéseket a tánc álcája mögé rejtették, így senki nem gyanakodott, hogy tulajdonképp harci technikát sajátítanak el. Ezért a sport kettős jellege: a zene elengedhetetlen kellék, erősíti benne a táncos jellegét, ugyanakkor a mozdulatok a küzdősportok jellegzetes alkotóelemeit idézik. A capoeira az elnyomás elleni küzdelem szimbólumává lett és erősítette az emberek egymáshoz tartozását. Magának a szónak a jelentése is sokrétű, de biztosan utal azokra a tisztaság jellegű területekre a dzsungelben, ahova a rabszolgák elszöktek, és ahol titokban gyakorolták a játékot. Volt olyan időszak, amikor tiltották a capoeirát, ma azonban már az utcán is találkozhatunk vele. Az ének, a hangszerek és a taps elengedhetetlen kellékei a sportnak. A capoeirában hét stílus létezik, mindegyikben más a játék jellege. A játékosok körbeállnak, ez a roda. Két ember megy be a kör közepére, ahol folyik a „harc”. Az ének szólhat híres capoeirásokról, törzsi történetekről, régi időkben történt eseményekről. Feltétlen közvetít egy hangulatot és a dal milyenségétől is függ a játék stílusa. Ha lassabb, akkor a harc is lassú, ha agresszív, gyorsabb a dal, akkor a játék is az. A taps segítségével lehet figyelmeztetni például egy stílusváltásra is. A kör „szájánál” helyezkedik el a berimbau, amely egy húros hangszer, ez irányítja a játékot. Több hangszer is van ezen kívül, a legjellemzőbbek az atabaque (kongá-

hoz hasonló dob) és a pandeiro (a csörgődob). A körnek mint formának mágikus energiát tulajdonítanak, ez körbefogja az erőt, energiát és az ének, a taps mind ezt hivatott fokozni. Ha a berimbau húrja esetleg elszakad, akkor a játékot abbahagyják, mert ezt rossz ómennek tekintik. Nagyon fontos megemlíteni, hogy a tanítványok külső és belső tulajdonságai, a játéku milyensége alapján kapnak egy nevet a mestertől, amely szintén erősíti az egy közösséghez való tartozást és a játék szellemiségét. Mint ahogy a karatében, itt is van öv, mely megfelelő színével a capoeirista tudásszintjét hivatott megmutatni. Az övcseré fontos esemény, minden év novemberében tartják meg. Három napot ölel fel, és sok külföldi mester érkezik, hogy továbbképezze a tanítványokat. A batizado jelentős állomása a fejlődésnek.

Capoeira szegedi viszonylatban

Szegeden három csoport működik: a Grupo de Capoeira Bracos Fortes Szeged, az Acrocap sportcsoport, akik inkább az akrobatikára helyezik a hangsúlyt és az Água de Beber, melynek magam is tagja vagyok. Contra-Mestre Marcelo a mesterünk, a csoport vezetője igen magas képzettségű. Az edzéseinket két kiváló tanítványa tartja: Lucz Roland (Loucura) és Tódor Lejla (Amazonas), de gyakran jönnek le a pesti csoportból vendégsporthók is tovább-

képezni minket. Mindkét edzőm egyetért abban, hogy a capoeira egy életstílus, életforma, nem csupán egy sport. Nagyon jó erőnlétet ad, javítja a koordinációs készséget, a koncentrációt, hiszen mindig nagyon oda kell figyelni a másikra: meglátni a lehetséges támadás lehetőségét, felkészülni a védekezésre. Loucura úgy jellemzi a játékot, mint egy „beszélgetést”: kérdések és válaszok követik egymást, az egyik fél kérdez, azaz támad, míg a másik védekezik, azaz válaszol. A capoeira alapmozdulata a „ginga”, ezzel indul maga a játék. A cél: minél közelebb jutni a másikhoz, megpróbálni túljárni az eszén, cseles mozdulatokkal félrevezetni. Ezek miatt fontos a gondolkodás a harc során. Igen sok benne az akrobatikus elem, mint a fejen és kézen átfordulások, szaltók, cigánykerekek. Általában rúgásokkal és lábsöpérésekkel lehet támadni, de vannak ütések is.

Ginga Pest

Idén januárban szervezték meg először ezt a rendezvényt, amelyre az egész országból érkeztek tanulók különböző csoportokból, illetve mesterek, professzorok külföldről. A minden hónap végén megtartott találkozó fontos állomása a fejlődésnek, hiszen lehetőség van más csoportok stílusát megismerni, új emberekkel játszani, énekeket, szambát tanulni. Arról nem beszélve, hogy nagy közösségi élményt nyújt.

Akik csak most kezdték...

Azok közül az egyetemisták közül, akiket innen ismerek, mindenki hatalmas lelkesedéssel vetette bele magát a sport gyakorlásába. Általános vélekedés körünkben, hogy ez a fajta mozgásforma remek kikapcsolódás, szórakozás egy jó társaságban amellet, hogy nagyfokú fizikai igénybevételt is jelent. Lehet üzni terebben, vagy szabadban, utcán vagy parkban. Az együvé tartozás élménye és a játék varázsa sehol nem vész el.

Szabó Zsuzsanna N.

A quadriga lovai

Az egyetemisták alapvető lételeme a fénymásoló, a kávé és a sör. Nem is értem, hogyhogya nem nyílt még olyan fénymásoló szalon, ahol sörözni vagy kávézni lehet, amíg a nehezen megszerzett jegyzet másolatára várunk. Mindenesetre Szegeden a szomjas fiatalok négyzetméterre eső száma szinte biztos, hogy a TIK környékén a legmagasabb. Erről tanúskodik a környező utcákban levő 4 kocsmá, melyek a TIK és a Radnóti kávézó ellenére töretlen anyagi biztonságban működnek.

Nyugi - olcsó sör, olcsó hangulat

Kétségtelenül az egyik legkultikusabb és legolcsóbb hely a környéken. Sokan megszokásból járnak ide, mások a pénztárca vastagsága miatt, de kevés olyan emberről hallottam, aki a hely hangulatába szerelmesedett bele. A külső rész csupasz téglafalait, és az óvóhelyre emlékeztető atmoszférát még a zenegép dübörgése sem dobja föl. A pultosok munkakedve általában a béka segge alatt agonizál, amit egy-két kedves vagy viccesnek szánt szóval sem lehet feljebb emelni. Az egyetemista egyik lételeme, a kávé itt inkább egy szocreál pohárban tálalt, barnás színű enyhén koffeinös lötyty, amit a TIK kávézóban és a Radnóti-ban is megkaphatunk.

Pivo - igényes lendület, egyetemista pénztárcához

A Nyugi szomszédságában nyílt pár éve a Pivo, és egyből le is tarolta szomszédját. A vezetők ügyesen eltávolították az ár-érték arányt, így a kicsit drágább italokat ellensúlyozza az igényes belső tér és a hangulatos udvar. Egy normális kávé mellett internetezhetünk is, ha van notebookunk, és nem zavarnak a hangszórókból áradó változatos zajok. A pultosok ugyanis, - akiknek a munkakedvük változó, de humoruk legalább van - előszeretettel kapcsolgatják a tévét, és vállalják önkényesen

a Dj szerepét, így gyakoriak az éles zenei váltások, vagy a cikázás az auditív és az audiovizuális hatások között.

Mojo - kellemes jazzmámor, jó kaják

Harmadik állomásunk régóta boldogítja az egyetemi ifjúságot, bár a Mojoba általában idősebb diákokkal vagy oktatókkal találkozhat az ember. A kostunicás, eklektikus beltérben a szem sokáig kalandozhat egy letűnt kor zenészei és filmsztárjai között, miközben lágy jazz simogatja a dobhártyát. Az elszívóknak köszönhetően nem szokott felgyűlni a füst, mégis a sárgás félhomány füstös jazzklub hangulatát árasztja. 4 deci csapolt Tuborgért kénytelenek vagyunk leperkálni 320 forintot, de az italok jó része a többi helyen megszokott áron kapható. A Mojo a TIK-hez legközelebb eső étterem is. Az étlap kínálata kielégítő. Nagyon jó, Szabadkáról importált pjsz-kavicájuk van, de ha valaki a balkán helyett inkább olaszthonba kalandozna, az ehét egy normális pizzát is. A Szegeden előszeretettel alkalmazott „onnan hozunk asztalt, ahol éppen találunk” technikát alkalmazták a bútorok beszerzésénél. Szerencséjükre, és a mi szerencsénkire is, találtak pár kopott, szakadt, ellenben nagyon kényelmes fotelt, amiben hátradőlve, kellemesen ellazulva szürcsölget-

hetjük jól megérdemelt hideg pihenésünket. Az fentebb említett két kocsmánál igényesebb a hely, egy pultos és egy pincér gondoskodik a vendégek kívánságairól, tehát nyugodtan ülhetünk az ülepünkön, élénk jön a sör. A felszolgáló kedves, udvarias, általában jókedvű. Wifi itt is van, és még a zajok kavalkádja sem vonja el figyelmünket. Kellemes nyugodt hely, ami a környéken a legalkalmasabb egy-egy jóízű beszélgetésre, ami akár éjjel kettőig is tarthat, ugyanis a 4 kocsmá közül a Mojo tart nyitva legtovább.

Caffe Cuba - finom kávé és finom kávé

Kellemes meglepetés ért, amikor beléptem az egykori Regős Bendegúz helyén nyílt Caffe Cubába. Az igényes, már-már elitista berendezés szinte sugallja a magas árakat, de a kiváló kiszolgálást, és a jó kávé is. Egyikben sem kellett túl nagyot csalódnom, bár a kiszolgálás csak szimplán jó, és az árak sem olyan magasak. Hogy miért Caffe Cuba, nem értem, de nyilván kellett valami hangzatos, csalogató név, Cuba pedig asszociációs láncok sorozatát indítja az emberben a gerillaháborúktól a rumig minden témában. Wifi ugyanúgy van, mint a másik két helyen. A hangulata kicsit sznobiztikus, bár a sznobok szerencsére hiányoznak, hiszen egy frissen nyílt hely általában pang, de a plazma tévéből bömbölő VIVA idióta műsorai sokat rontanak ezen a kellemes kávézón. Tény, hogy a legdrágább hely a környéken, de hogy a legjobb kávé itt kapható, abban biztos vagyok.

A tanulság egyszerű

Egyik helyet sem mondanám jobbnak a másikkal. Mind egyetemistáknak van, és mivel belőlük sok van és sokféle a kocsmák más-más rétegeket céloznak meg. A lényeg, hogy az óráközi szusszanás idomuljon ízléshez és pénztárcához egyaránt.

Erlauer Balázs

Törzshelyzetben

Ha öt perc nyugalom és megértés kell

Kilépsz a boltív alól, s nyakad behúzva, lépteidet meggyorsítva haladsz a szemetező esőben. Zsong a fejed az elintézni való problémáktól. Egyetem (el kellene már végezni), órák (be kellene már járni), tanárok (végre jelentkezni kellene a szakdolgozat-vezetőnél); munka (túl sokat dolgozol), pénz (mindig elfogy), csekkek (túl keveset dolgozol, mert a pénz mindig elfogy). Homlokod összeráncolod, a szád szélét pedig rágod, nem csoda, ha egy ismerőssel találkozva rögtön arról folyik a csevej, hogy mi a problémád. Semmi. Élsz. Tanulgatsz, dolgozatsz, pihengetsz. Mindent csak „gat-gatsz”, mert az egyik művelése általában a másik rovására megy. Nem lesz egyszerű, ezt mindenki mondta. Tudtad te, csak nem sejtetted – ahogy a Stallone alakította Oscar mondaná.

Szóval elgondolkozva bandukolsz. Nem is figyelsz arra, hogy mit csinálsz, a lábad már automatikusan tudja a helyes útvonalat. Megragadod a kilincset, s belépsz a füstös és homályos helyiségbe. Hova máshova is érkezhettél volna, mint egy kocsmába? A kocsmába, ahol ismernek már név szerint, s ránézésre tudják, hogy mit töltsenek. Mindenkinek van, volt, vagy lesz egy törzshelye, ahova már csak a hangulat miatt is érdemes járni. Ahol nem feltétlenül issza le magát az ember a sárga földig, ahol két elintézni való között meg lehet pihenni egy kávé erejéig.

Megkapod hát a kávé és üdítő alkotta életmentő csomagot. Ma még munka vár, bár nem tudod, hogy ilyen hangulatban milyen mértékben tudsz még koncentrálni. Nem tudsz teljesen kikapcsolni, de legalább a megszokott légkörben húsz percig élvezheted a nyugalmat. Váltasz néhány szót a pincérrel, aki – nem csak hivatása elvárásainak eleget téve – mindenben a pártodat fogja, s igazat ad. A koffein marja ugyan a gyomrod, de nem foglalkozol vele, hisz jól tudod, hogy ez az érzés a felfokozott tempó és a pörgés kísérője. Most már a nyomasztó gondolatoktól megszabadulva, a problémákat átértékelve tudsz újra fejest ugrani az élet sűrűjébe.

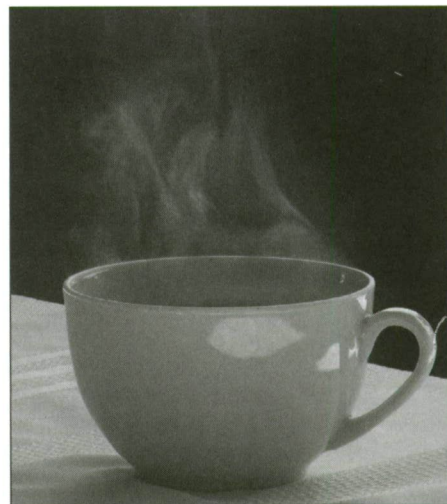
Hajnali füstben Kantról vitatkozni

Túl korán érkezted. A baráti társaság majd csak egy jó óra múlva érkezik meg. Addig is leülsz a szokott asztalhoz. Még nincsenek körülötted túl sokan, így előveszed kis könyved, s egy kancsó száraz vörösbor mellett olvasgatsz. Talán a hely varázsa, vagy a bor mámorító ereje, esetleg a könyv okozta katarzis folytán te is ihletet kapsz, s előkapod tollad, füzeted. Mindig van ná-

lad, hiszen egy jó bölcsész nem mozdul ki otthonról olvasmány és íróeszköz nélkül. A lágy blues és jazz zene, valamint a vendégek halk duruzsolása kimondottan segít a gondolkodásban. Nem írsz azonban sokat. Nem is volt célod. Két bekezdésben kiéled kreativitásod, s magadban mosolyogva, büszkeségtől dagadó mellel azon morfondírozol, hogy társaid majd milyen elismerően fognak ötleteidről nyilatkozni. Természetesen sosem fogod megmutatni nekik ezek nagy részét, de jó eljátszani ilyen gondolatokkal. Szerencsés az ember, mert kreativitását ki tudja élni, és ehhez nem kell mindig nagy nyilvánosság. Olykor ez szerzi a legnagyobb kielégülést, ekkor lehet igazán érezni a „szabad gondolkodókhoz” tartozást, még ha csak félórát tart is.

Mosolyogva várod a társaság többi tagját. Meleg kézfogások után jólesik a hideg sör és a hajnalba nyúló beszélgetés. Nap mint nap találkozol barátaiddal, de a napi rutin elvégzése és a szokásos témák, úgy mint zh-k és vizsgák fölötti sopánkodáson túl nincs idő a másikkal foglalkozni. Kellenek az időszakos összejövetelek, amikor szóba kerül egy-egy kiállítás, film- vagy színházélmény. Amikor el lehet mesélni a terveket és ambíciókat. Amikor el lehet büszkélkedni a párkapcsolatok stabilitásáról és megoldást lehet keresni annak esetleges hiányára.

Az ilyen beszélgetések helyszínét bárhol meg lehet találni. A Tisza-part, egy kellemes kis liget éppúgy ideális, mint egy lakás otthonos hangulata. De nem tudsz odafi-

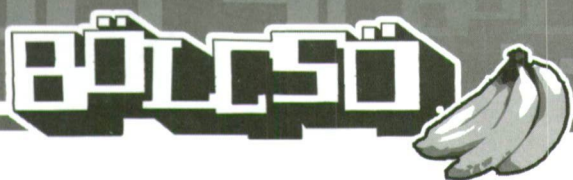

gyelni a másakra egy olcsó vagy populáris helyen, ahol tömeg van és zsúfoltság. Nem kétséges, hogy lerészegedni és önkívületi állapotba kerülni megfelelőek ezek, de szükség van az elvont – csak bizonyos réteg igényeinek megfelelő – kocsmákra és kávézókra is. Az olyan vendéglátó egységekre ahol – bár esetleg magasabbak az árak, de – jellegzetes hangulat uralkodik. Ahol a füst – mely egy idő után kimondottan csípi a szemet – elengedhetetlen része a miliőnek.

Bizonyára mindenki előtt felrémlenek ezek a helyek. Az én gondolataim a bölcsészkar közvetlen szomszédságában levő Mojo klubban születtek, erről a helyről szóltak. Ez a törzshelyem.

Achilles

Döcög a világ

Gondolatok a válságról

Képzeli el egy személyt, aki még életében nem találkozott a földi civilizációval. Ez a valaki úgy dönt, meg akarja ismerni a földi népesség jelenét, különösen pedig a magyarokét. Ha a sajtóból kezdene el elsőként tájékozódni, meglehet, hogy az első cikk, melyet elolvas, vagy az első riport, amelyet megnéz, a gazdasági válságról szólna. A messziről jött személynek azonban akármennyire is igyekszik, nem sikerül megértenie, hogy egy élő hogyan függhet egy olyan folyamattól, amely magától saját döntésre soha nem lenne képes. A legelső dolog, amellyel megpróbálnék neki segíteni, hogy bemutatom egy olyan embernek, aki tudna mesélni egy korábbi válságról, melyet nem a magyar határok közt élt meg, és aki egyúttal megosztaná vele gondolatait a magyarok problémához való hozzáállásáról. Ez a személy J. Nagy László lenne, az Újkori Egyetemes Történelmi és Mediterrán Tanulmányok Tanszékének vezetője.

Tanár úr 1973-ban, az olajválság idején Franciaországban, Lyonban tartózkodott. Így emlékszik vissza a válság kitörésére:

– Nagy pánik volt, hiszen az arab-izraeli háború idején a kőolaj árát megemelték, és ez minden más drágulását is magával hozta. Energiakorlátozásokat vezettek be, így például a fűtéssel, sőt, a kárcsonyi fényekkel is takarékoskodni kellett, ezen kívül bevezették a nyári időszámítást is. Sorra zártak be az üzemek, a vendégmunkásokat pedig felrakták a vonatra, és hazaküldték. Mindenki fejében megfordult, hogy esetleg visszatérhetnek az 1929-es állapotok. A gyenge gazdaságban a szélsőjobb oldali erők megerősödésétől féltek, és egy újabb háborútól.

Tavaly év végén, a mostani gazdasági válságról megjelent első hírek szintén Franciaországban érték utol J. Nagy Lászlót. Szerinte azonban most az ország mintha nem is érezte volna, milyen problémák előtt áll, legalábbis az embereken nem látta ugyanazt a kétségbeesést, mint amit '73-ban. A lehetséges okot az Európai Unió nyújtotta biztonságérzetben látja.

Kikerülhetetlen az emberi felelősségről és magatartásról beszélni, amikor a problémák megoldása kerül szóba. J. Nagy László a magyar (nem csak politikai) attitűd változását a válságból kivezető út egyik állomásának tartja. – Ha a világgazdaság éppen egy olyan periódusában van, amikor lassabban halad, az embereken kialakulhat az a kép, hogy rosszul megy minden. Még akkor is, ha ez nem mindig van így. Ez a munkához való hozzáállásukon keresztül visszahathat a gazdasági, társadalmi folyamatokra is. A válságnak mindig van egy nagyon pozitív tulajdonsága is, melyet sokszor elfelejtene megemlíteni: arra kényszeríti az embert, hogy megújuljon. Ez bekövetkezhet a politikában, ahol a minőségi változást a meg egyezés jelentené. Másrészt fontos lépés lehet az is, ha a hétköznapi ember elhagyja előítéleteit a reformokkal szemben.

A válságnak bőven voltak előjelei is, és akadtak személyek, akik ezt meg is fogalmazták. A tanár úr példaként Fekete Jánost, a Magyar Nemzeti Bank egykori vezetőjét említi, akivel 2007 júliusában készített interjút az MTV. A Magánbeszélgetés című műsor elején hangzik el a következő mondat: „Másfél év múlva alapvető változások várhatók a világ gazdaságban.” Nézetét az USA eladósodottságára alapozza és a dollár fokozatos gyengülésére. Valamivel később, 2008 januárjában már Soros György is azt nyilatkozta, hogy „az Egyesült Államok súlyos recesszió előtt áll, amely Európára is hatással lesz”. Ezek alapján felmerülhet a kérdés, hogy ha az előrejelzések legalább akkora publicitást kaptak volna, mint amekkorát most a gazdasági válság, megelőzhető lett volna a mostani a helyzet?

Ha próféciaként tekintenénk az általuk elmondottakra, és igaz jósként személyükre, érdemes lenne megkérdeznünk tőlük, mégis mit tanácsolnak ők maguk a válság megoldására. Soros György

szerint Európának igyekeznie kell, hogy globális szerepet vállaljon, de semmiképp se váljon „Amerika-ellenessé”. Fekete János Magyarországnak megfogalmazott tanácsában pedig tranzitútvonalaink és mezőgazdaságunk fejlesztésére buzdít; „víznagyhatalmi” státuszunk kihasználására; valamint az itt született tehetséges fiatalok segítésére.

Hegedűs Gabriella

Kiürülő ünnepek

A kommunista diktatúrák áldozataira emlékeztek február 25-én Szegeden, a Glattfelder téren (a Novotel Hotel előtt). Az első, amely szembetűnik, nem a megemlékezők, hanem az operatőrök, fotósok, újságírók jeles képviselőinek nagy száma. Elgondolkodtató, mit is jelenthet, ha a hivatásból ünneplők nagyobb tömeget képviselnek a megemlékezőkénél.

Nem csak itt figyelhető meg ez a jelenség: egyre többször és többször jellemző, hogy a nagyobb ünnepeink elnéptelenednek, csak a média képvisel minket. Nem mondanám, hogy túlzásba visszük a tiszteletnyilvánításukat bármilyen emlékműnél.

Kicsi korában még az én generációm is rendszeresen járt például a Petőfi-szoborhoz, hogy lerója tiszteletét – még ha akkor nem is voltunk pontosan tisztában, hogy miért is megyünk minden évben. Ma már ezt tudjuk, mégis mindig van valami kifogás, hogy miért nem, pedig csak fél óra az egész. Egy kicsit elgondolkodhatnánk, hogy mennyit is köszönhetünk ezek az embereknek, ha hétköznapiokon ez nem is jut eszünkbe.

Vajon miért nem megyünk személyesen az ünnepségekre? Egy kifogás lehet az is, hogy lustaságból nem jelenünk meg, mondván, a tévében úgy is benne lesz minden, majd este a fotelelő kényelmesen megnézzük. De van még egy ok, amely szerintem a legrosszabb: az érdektelenség. Elvégre miért is érdekelné az embereket az ünnep, mindenkinek megvan a maga baja, amellyel törődni kell, a múlt már nem olyan fontos a számukra.

A személyes érintetteknek persze nem kellett külön meghívót benyújtani Szegeden sem, hogy ott legyenek, ők jelen voltak, és emlékeztek a kommunizmus áldozataira. Jó hír, hogy talán mindig lesznek olyanok, akik továbbviszik azoknak a nevét, akiknek a jelenünket köszönhetjük.

Még egy említésre méltó jelenségről lehet szólni: a lassacskán elmaradhatatlan kellekről, amelynek az ilyen és hasonló, vagy akár teljesen más okból tartott megemlékezésén, tüntetésén, felvonuláson – legyen az akármilyen tömeges megmozdulás – feltétlen jelen kell, hogy legyen. Az Árpád-sávós zászlóra gondolok. Teljesen mindegy, hogy éppen miért van a megmozdulás, valakinek eszébe jut, hogy otthon a szekrényben lapul egy ilyen zászló, szellőztessük meg, nehogy beporosodjon. Az első útjába eső kamera láttán pedig lobogtatni kezdik. Ennek ellenére a „zászlós embert” később egy képen se találhatjuk meg. Úgy tűnik, a média immunissá vált az évek során az efféle jelenségekre, már képet sem ér meg a számukra. Vajon idén még hányszor látjuk felbukkanni ezt a zászlót a kiürülő ünnepeken?

Szabó Brigitta

Miháli úr és a hűtő

Miháli Kálmán világ életében sokat evett. Már gyerekkorában mindenki a súlya miatt csúfolta az iskolában. Édesanyja legalább öt hatalmas kolbászos szendvicset csomagolt neki uzsonnára, ezen kívül még édességet is vett minden nap a büfében. „Hízónak” vagy „mangalicának” csúfolta az egész osztály. Valóban túlsúlyos volt. Az igazság az, hogy Miháli Kálmánt ez sosem zavarta. Imádott enni, és nem érdekelt, hogy emiatt kövér. Az sem, zavarta csöppet sem, hogy ötven éves korára százhatvan kilót nyomott. Miháli úr foglalkozását tekintve hentes volt, úgyhogy egész nap hússal volt körülveve. Annyit evett amennyit csak akart. Otthon is állandóan a hasát tömté. Naponta körülbelül 25-ször nyitotta ki a hűtőjét. Nagyon szerette ezt a masinát. Hatalmas fehér jégsekrény volt az, elfért benne egy hadsereg évi ellátását biztosító ételmennyiség. Szépen elrendezett benne mindent: legalul sütnivaló sertéshúst, felette a marhát, a felett a pulykát. A többi szinten a legkülönbözőbb felvágottak, kolbászek, szalámik voltak elhelyezve. Volt ott sajtos felvágott, fokhagymás, paprikás, olyan, aminek kolbász van a közepén, vékony, sovány, sütnivaló, egyből ehető. Ezen kívül még néhány doboz édességet és sört tartott Miháli úr a hűtőjében. Ahogy időszelődött egyre többet evett, egyre többször nyitogatta hűtőjét. Legszívesebben magával vitte volna mindenhova.

Történt egyik este, hogy Miháli úr lefekvéshez készülődött. Túl volt már harmadik vacsoráján, saját szabója által készített hatalmas pizsamáját is felhúzta, ám ekkor még egy kis nassolnivalóhoz támadt kedve. Felnyitotta

hát hűtő ajtaját, és bekukucskált édesség után kutatva. Talált is egy nagyon ízletesnek tűnő banános csokoládé rudat. Ahogy szedte volna ki a mennyei falatot, feje hirtelen hozzáragadt a hűtő tetejéhez. Nagyon meglepődött, mert ilyen bizony még nem fordult elő vele. A csokoládét gyorsan elfogyasztotta, utána próbálta elválasztani fejét a hűtőtől. Hiába erőlködött, sehogy sem jött össze. Az ajtót sikerült becsuknia, csak egy kicsit kellett hozzá arrébb fordulnia. Megnyugodott, mert így a sok finom ennivaló nem romolhatott meg. Gondolkodóba esett, mi lesz, hogyha így marad. Mi lesz, ha egész életében hűtőjéhez ragadva kell élnie? Arra az eredményre jutott, hogy nem változtat ezen a helyzeten. Hiszen így nem kell állandóan kimennie a konyhába, ha megéhezik. Éjszaka, ha felébred és nassolni támad kedve, csak egy mozdulat és egyből ételhez jut. Akár az utcán is ehet, ha rátör az éhség. A hentesboltban pedig ebből is kiszolgálhatja a vevőket. Nagyon meg volt elégedve ezzel a helyzettel. Aznap éjszaka le sem feküdt, annyira izgatott volt, csak evett örömben. Igaz le sem tudott volna, hiszen egyelőre nem tudta mozgatni a hűtőt. Másnap reggel azonban a mellette fekvő telefonról felhívta egyik ismerőst, akivel csapágyakat szereltett a hűtőre. Így aztán mindenhova tudott közlekedni. Kicsit fárasztó volt ekkora súlyt maga előtt tolnia. Ha nagyon kimerült, megállt, kivett valamit és gyorsan megette. Az étel mindig új erőt adott Miháli úrnak. Az emberek kicsit furcsán néztek mikor egy nagyon kövér férfit láttak közlekedni az utcán, egy hűtővel a fejéhez növe. Ez természetesen csöppet sem zavarta Miháli Kálmánt, egyre többen

jártak a boltjába, sokkal gyorsabban ment a kiszolgálás, több vevője lett. Történt néhány kellemetlen szituáció, például a zuhanyzásnál, vagy a WC-n de ezekre mind megoldást talált Miháli úr. Nagyon boldogan élt, mindig mosolygott. Régi álma teljesült azzal, hogy egész hűtőnyi étel bármikor ott van tőle egy karnyújtásnyira. Úgy érezte ennél boldogabb már nem is lehetne. Még az utcán is tudott pénzt keresni a hűtővel. Meleg napokon sokan vettek tőle hideg édességet, rengeteg sört is eladott. Természetesen dupla áron adott mindent, így még több ennivalót vehetett magának. Szinte csak arra költött. Amióta hozzáragadt hűtőjéhez legalább harminc kilót hízott.

Egyik reggel azonban arra ébredt, hogy már nincs hozzáragadva feje a hűtőhöz. Szabadon mozgathatta bármerre, nem akadályozta semmi. Ekkor nagyon nagyon elszomorodott.

Horváth Attila

Kikelet

Minden percben, melyben megpróbálom
Feleslegessé tenni életem,
Törve törtet felettem
Ama bizonyos "felsőbbiségtudat",
Mely ha túlfakad, agyvérzést is okozhat.
Bár mindenestre rámutat, ha sokat
Duzzasztjuk lelkünk a száradó,
Szeszgőzös pocsolja-mocsokban,
A híradó mindenféleképpen
Éppen-csak nem rólunk szóló
Fejezetében érezhetünk egy-két
Szófosó régi mesét,
Mely érzéseink kusza szálait
Fonja, szövö, s lábait kulcsolja
Színes fohászokba, melyek még engem
Sem érdekelnek, pedig bennem
Menetelnék tegnapról fogva holnapig.
S ím, a vége már sántikál, vagy inkább
Lábát leszakítva ordítja,
Hogy a kiút, elunt gondolataimból
Kívülre próbál hidat vetni,
S oly kegyes-helyes Foszlányokból szépülni,
Melyek agyam falára koszolódtak,
Míg égető agymenéseim lógva lógtak
Levegőben, s ki tudja, milyen lehetetlen
Helyen próbáltak
Szemetenül és keresetlen hatni,
Sütni egész tortát, melynek közepén
Ott lesz az élet s az a fény,
Melyet x plusz y gyertya gyújtott,
S mégsem kapcsolta le életemben
A sötétséget,
Melyet
Direkt
Neked
Vetett
Meg
Eme identitás-gazdag évtized.....

Túri Tamás

Ez 2008

Papírra betűként agyam szülte gondolat...
Most csak én vagyok ki gondosan oltoogat...
Én nem várom el hogy miattam boldogabb
legyél...
Ha már csak a soraim olvasod az mindennel
felér...

Én azt írom le amit átélek és látok...
Gondolkozva azon hogy ez áldás vagy átok...
Mert megélek dolgokat amiket lehet nem
kéne...
Itt emberek vadásznak emberek lelkére...

Ez 2008 és nem '48 vagy '56...
Amikor büszkén vállaltad volna hogy magyar
vagy...
Most meg ülve maradsz ha a himnuszt hallod...
Nemzedet szava helyett a pénz szavát vallod...

Sajnos ilyen a világ becsületet nem tanulsz...
De a hatalom szagára nyomban megvadulsz...
Én is a pénz után hajtok félreértés ne essék...
Álszentség miatt nehogy soraim eltemessék...

A különbség csak annyi én tudom mi a mérték...
Számomra az árulás közel sem emberi érték...
Én szemtől szembe megyek problémáim elé...
Hogy közelebb jussak legvégső céloim felé...

Ez van akkor is ha nem tetszik mit mondok...
Szomjamat enyhítem s újabb bort bontok...
Már csak pár sor van hátra és indulhatunk végre...
De azért búcsúzóul még felnézek az égére...

Nagy Balázs

Válogatás az egyetemi sajtóból

„SOKKAL JOBB, ha kevesebb a híg lé, s a sűrítmény is, találjuk meg az arany középutat.”

Hökkentő, 2009. február

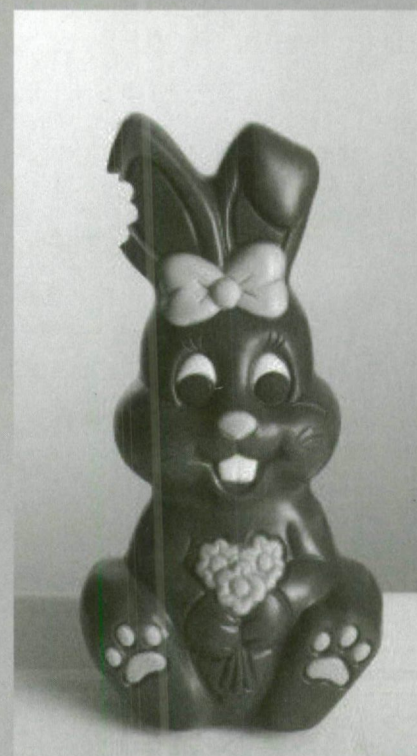
„BENNE VAGYUNK NYAKIG egy elég erős gazdasági válságban, beleragadtunk, mint az iszapba, mozdulni sem bírunk, a forintunk jóformán már annyit se ér, amennyit egy ló kipotyogtat, de csak azért is – a tévé potyogtat tovább (the show must go on).”

Hökkentő, 2009. február

A TÉVÉ POTYOGTAT,
HÍG LÉ,
INVITÁLÓ KÉSZSÉG
SALAK

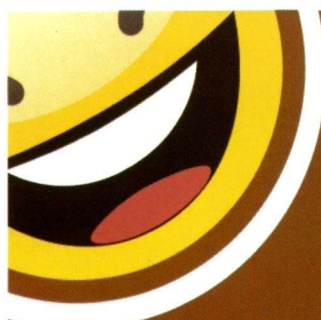
„JÁTSZUNK EL A GONDOLATTAL, hogy 2017-ben Bor Zsolt, Szabó Gábor és Rácz Béla kapja meg a fizikai Nobel-díjat. Ezzel éppen kétszeresére nőne a szegedi Nobel-díjasok száma. S bár alsóvárosiként hiányolnám a zamatos paprika jelenlétét e műben, a három kiváló tudós közismert életszeretetében megcsillani látnék néhány pohárka bort. Sőt előporzana a múltból az Ady téri bölcsész-fizikus meccsekből is némi salak, így a dolog részemről könnyen értelmezhető.”

Szegedi Egyetem, „Lézer”

“NYÁRON JOBBAN MEGESHET, hogy be-be-invitalják az ember, persze ehhez megfelelő készséget kell mutatunk.”

NewTon(e), „Jártamban-keltemben” 2009. február

2009.

április 3-án
20 órakor

Rotaract Club Szeged
szervezésében

Jótekonysági

HUMOREST

József Attila Tanulmányi és Információs Központban!

Jegyárak elővételben:

diák: 1500 Ft
normál: 2000 Ft
V.I.P.: 3500 Ft

Jegyek válthatók:

Juhász Péter
+3620/229-16-16
juhpet2001@gmail.com
Cím: Szeged, Kálvária sgt 19.

Rokker Zsolt

Bandura Gábor

Csordás József

Bellus István

PRINTKER

HÖK BEJUTATJA:

2009.04.29

Mozgás van!

2009.04.29

BTK sportnap

IDŐN SEM HAGYJUK KI! MOZGÁS VAN BTK !!! AKI ELJÖN NEM FOG CSALÓDNI...)

HALLASD A HANGOD!

**A MOZGALOMNAK
SZÜKSÉGE VAN RÁD!**

A GONDOLAT FORRADALMA

gondolatfor@freemail.hu

BTK FOCIHUPA

Bölcsész-kupa 2009

Idén végre megrendezésre kerül a BTK első saját focibajnoksága, ahol bárki megmutathatja, hogy nem csak az esze, hanem a szíve is a helyén van! Itt az idő, akár jányoknak is, hogy elhódítsátok a már régóta porosodó Bölcsész-serleget, amit a következő kupa alkalmával kiemelt csapatként megvédehetek! Minél több csapat jelentkezését várjuk és a „részvétel fontos” elv alapján mindenki jöjjön aki szereti ezt a szép játékot! A legjobbak persze nyereményekre is számíthatnak.

A rendezvény támogatása:

SZTE BTK HÖK

BTK FOCIHUPA 2009

5+1-es csapatok (plusz a cserék)
a HÖK hirdán jelentkezhetnek és érdeklődhetnek Ábrahám Gábornál vagy az alábbi e-mail címen: abraham.g14@gmail.com, a lebonyolítási rendszer a csapatok létszámától függ. A jelentkezés díjtalan!

NEMZETKÖZI PAPÍRREPÜLŐ VERSENY

MAGYARORSZÁGI SELEJTEZŐ

▶ **PÉCS • 2009.03.17.**

POTE AULA, KEZDÉS: 14:00

▶ **VESZPRÉM • 2009.03.18.**

PANNON EGYETEM, B ÉPÜLET AULA, KEZDÉS: 14:00

▶ **BUDAPEST • 2009.03.24.**

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM, AULA, KEZDÉS: 14:00

▶ **DEBRECEN • 2009.03.31.**

DEBRECENI EGYETEM, DÍSZUDVAR, KEZDÉS: 14:00

▶ **MISKOLC • 2009.04.01.**

MISKOLCI EGYETEM, DÍSZAULA, KEZDÉS: 16:00

PAPÍROD SALZBURGIG
REPÍTHET!

SELEJTEZŐ

JELENTKEZÉS:

WWW.REDBULLPAPERWINGS.COM